





INNEHÅLLSFÖRTECKNING TILL SAMLING 58. Kimito,
 Dragsfjärd, Finby,
 Västanfjärd, Bjärnå
 Mikrofilm K 10. Werner Karsten,
 1896.

Ordspråk:

Ordspråk om bönderna i Lammala	s. 3
Bogsböle bönder (Kimito)	3-4
Ölmas bönder (Dragsfjärd)	5
Bönderna i Högår (Hitis)	5-8
Bönderna i Lammala	8
Ordspråk från Västanfjärd	10-12
" " "	14-16

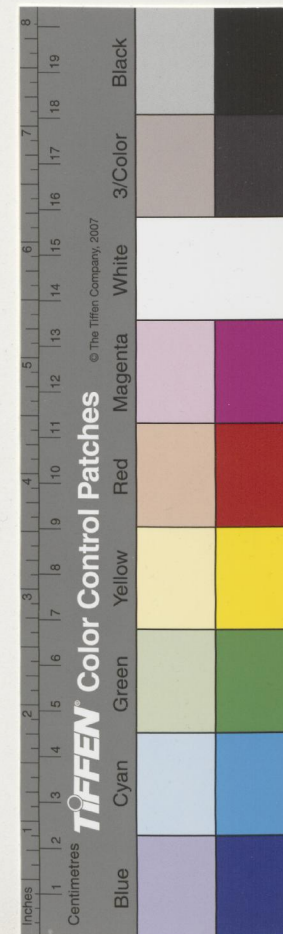
Gåtor:

Bokstaven A	9
Sagt	9
Om en Kimito och en Pargassekeppare	9
Månskenet	13
Trådnystanet	13
Klockan på väggen	13
Hummelstängen	13

<u>Visa</u> Kimitodrängens visa	17-18
---------------------------------	-------

Folktro:

Plägseder vid midsommar	20-24
Kristihimmelfärdstorsdagen	24-25
Skärtorsdagsmorgonen	25
Ligga tre torsdagar å rad med stövlarna på	25
Sitta avklädd en julnatt med brinnande ljus	26
Fastlagskvällen	26-27
Maran	28-30
Om kreaturen vantrivs	31
Om korna lider av rödsot	31
fortsättning	



INNEHÅLLSFÖRTECKNING TILL SAMLING 58.
Kimito.
Draagsljud, Rind,
Västareljud, Rind
Verner Karsten.
1896.

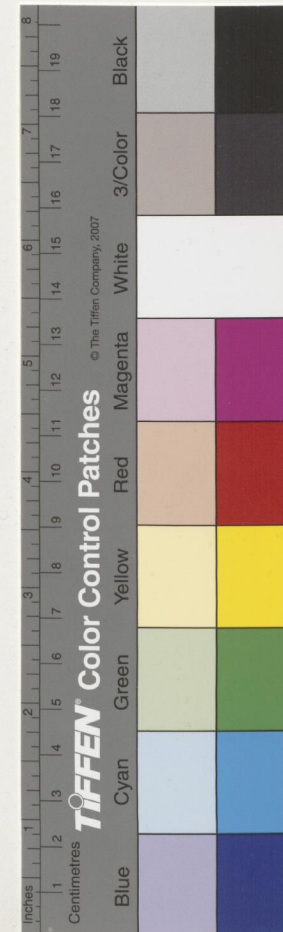
Ordabok:	
Ordabok om bönderna i Lammala	3
Bokabok om bönder (Kimito)	3-4
Ölmas bönder (Draagsljud)	5
Bönderna i Högå (Hitis)	5-8
Bönderna i Lammala	8
Ordabok från Västareljud	10-12
" " "	14-16

Gåtor:	
Bokstaven A	9
Sagt	9
Om en Kimito och en Pärsseskepare	9
Månskenet	13
Trådnästanet	13
Klockan på väggen	13
Hummelstängden	13
Viss Kimitoböndernas viss	17-18

Folklor:	
Påskeder vid midsommar	20-24
Kristhimmlens förtäring	24-25
SKRiftorabekamorden	25
Lilla tre förtäring å rad med stövlar på	25
Sitta avkladd en julnatt med brinnande ljus	26
Pastoralkvällen	26-27
Natan	28-30
Om kristenheten vandrings	31
Om Korta liden av Riddar	31

Fortsättning på innehållsförteckning till SAMLING 58.

Om hästen blir oregerlig	s.31-
Om kon får trollskott	31
Bot mot frossa	32
" " utslagssjukdomar	33
" " vårtor	33-35
" " torsk i munnen hos barn	35
Medel att uppväcka kärlek	36-37
Dödsfall och begravingar	38
Att få bössan att döda	39-40
Förebud om dödsfall	40-41
" " eldsvåda	41
Sätta förband på sår	41
Att barnet ej behöver lida brist	42
Att få goda frakter	42
Sätta penningar i en byggnad	42
Klippa håret	43
Spänna av hästen	43
Hur man får bort syrsorna från ugnen	43
Mörkrädsla	44
Sömnig i kyrkan	44
Sjösjuka	45
Höbärgning	45
Då gäken slutar gala	45
Orrens kutter om våren	45
Om tättnan dryper om Sigfrids dagen	46
Slemmet som växer på träd	46
Regnbågen	46
Drömmar	47
Sagor: (24 st.)	19
1. Hvad säger tuppen ?	19
2. Fånto de la Gardi (Knut Posse)	48-54
fortsättning	



fortsättning

2. Rånö de la Gardi (Knut Poore)

19
48-74

I. Hwad säger tuppen ?

Svara: (24 st.)

Drommar
Herdgäsen
Stemmet som växer på strid
Om ettått dypper om sig i lida dagen
Då sken sluter kala
Höghjening
Stigstuka
Sammie i kyrkan
Mörkblåsa
Hur man får bort syrtorna från nosen
Spänna av hästen
Klippa håret
Sätta pennningar i en byrland
Att få goda frakter
Att barnet ej behöver lida brist
Sätta förband på sår
Förbud om dödsfall
" " eldsvåda
Att få bässen att döda
Dödsfall och begravninngar
Nobel att uppvicka kärlek
" " torak i munnen hos barn
" " vårför
" " utslagsjukdomar
Bot mot flössa
Om kon får trollskott
Om hästen blir oersterlig

47-81

Fortsättning på innehållsförteckning till SAMLING 58.

3. Prosten och klockaren som stal en ox	55-57
4. Lat Matte	58-62
5. Flyttaren som tog in i rövarhålan	63-65
6. Björnen som sökte åt sig en barnpiga	66-68
7. Smeden P-hamar	69-70
8. Drängen och prästen	71-73
9. Bonden som blev botad från syltlängtan	74-76
10. Storsuparen i helvetet	77
11. Lonkentos eller den förtrollade konungens kläder	78-84
12. Kaptenen från Bromarf	85-86
13. Krigsminnen	87-89
14. Slaget vid Svensksund	89-91
15. Holmöborna som lotsade ryssen	92-93
16. Rida trähästen	94-95
17. Spöken m.m.	96-97
18. Huru trollen betalade skatt åt den onde långfredagsnatten	98-99
19. Tomtar	99-100
20. De förtrollade skidorna	101-103
21. Karlen som blev rik	103-105
22. Slugar	106-107
23. Inkvarteringen efter 1808-1809	108-111
24. Trumpetar Stjernberg	111-114



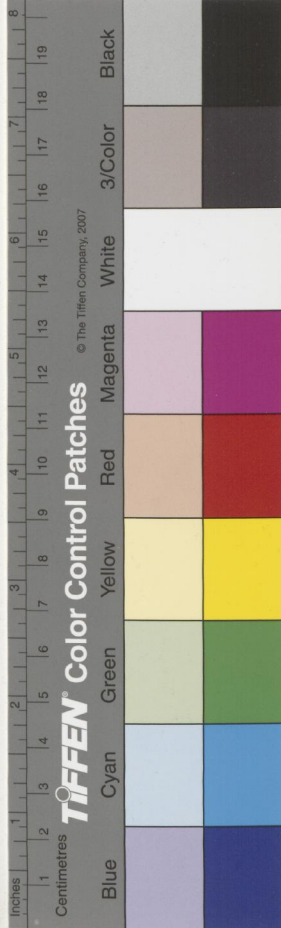
Fortföljande på innehållsforteckning till SAMLING 58.

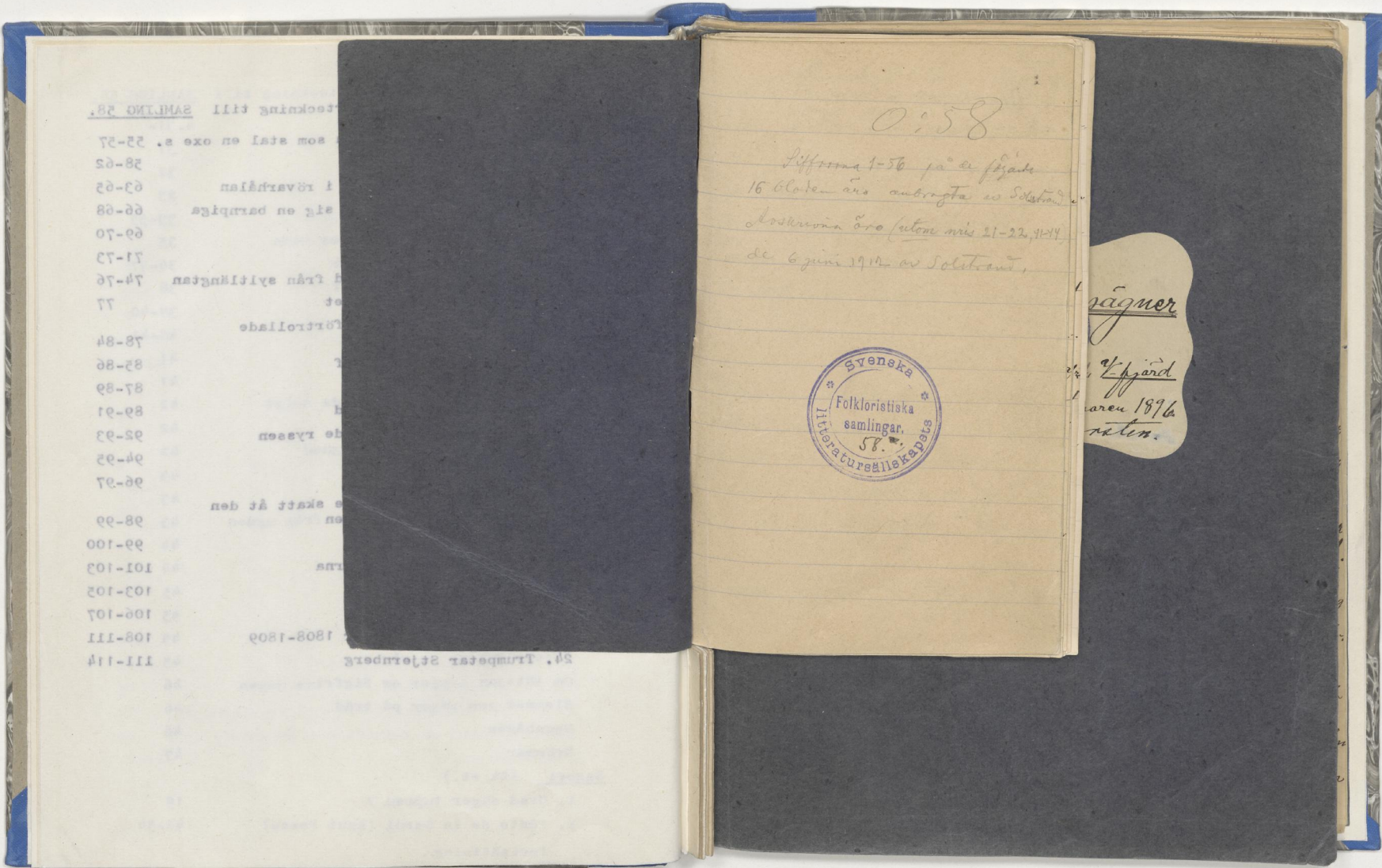
3. Prostern och klosteren som står en öxe a. 52-57
4. Lat Matte 58-62
5. Flyttaren som tog in i rövarhålan 63-65
6. Björnen som sökte åt sig en barnpige 66-68
7. Smiden P-hamar 69-70
8. Drängen och prästen 71-73
9. Bonden som blev botad från svältningan 74-76
10. Storspararen i helvetet 77
11. Lönkentes eller den förtrollade konungens krig 78-84
12. Kaptenen från Bromar 85-86
13. Krigsmannen 87-89
14. Slaget vid Svenskund 89-91
15. Holmsborna som lotasde ryssen 92-93
16. Rida trållsten 94-95
17. Spöken m.m. 96-97
18. Huru trollen betalade skatt åt den onde långfredagsnatten 98-99
19. Tomtar 99-100
20. De förtrollade skidorna 101-103
21. Karlen som blev rik 103-105
22. Slager 106-107
23. Inkvarteringen efter 1808-1809 108-111
24. Trumpetaren Stjernerberg 111-114

Ordsvärk följande vid
höglider skrock m. m.
samlade i Rimito Draggjänd
Veslaupjänd o. Fjäl, sammanst. af
Verner Karsten.

Ragner

Veslaupjänd
aren 1896
sten.





teckning till SAMLING 58.

28-57 som står en öxe s. 52-57
28-62
63-62 i rövarens
66-68 sig en bärstige
69-70
71-73
74-76 i från sylvärdstämman
77
78-84
82-86
87-89
89-91
92-93
94-95
96-97
98-99
99-100
101-103
103-105
106-107
108-111
111-114

0:58

Lifforna 1-56 på a fjärd
16 bladen äro anbragta av Solström
Årskurva öfver åren 21-22, 21-24
de 6 juni 1914 av Solström



Sägner
Ljård
åren 1896
nalen.



Ordspråk. ^{Kop.} 2
1. No begriper ja schäsa, så
han onde, tän oakt på har-
vån.

2. Han, som ha gett se i väg, foar
hålla ut, så tuffa, tän blev
långs slottsmur.

3. Int ä de gamla som både
na fyör

4. Sådana, sådana ä däm än
däm går i vantana me, så tig-
gar om lössena.

5. Allting ä de lill, så myggan, lä
an kasta sitt vatr i häpve.

6. Mättli härva bäst, fyra ett en

pågner

Uppänd

aren 1896
rsten.



är ä en ett en häst.

7 Fast ja ä litu säm ein lüs,
ä ja herre i mitt hüs.

9 Hä lina no sä Labböl ta
kvarnen stäl.

Ordspråk om bänderna i Lam-
mala. (1/2 fjärd.)

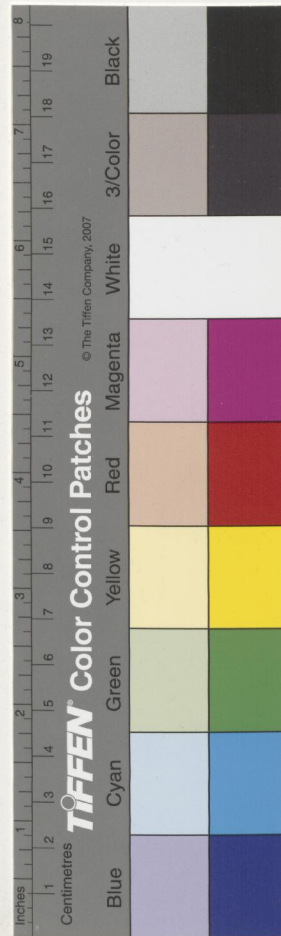
Brassju skrapa i amörasju,
Korgäl to stäoln. Labböl to klabböl.
Heltu hörd üt. Kläm'n lät
stäm'n. Korgäl gick i korju ä
prästn lät nästn.

10 Bogstölle bänder (Kimito).
"Hej, hej ja vil ha brännin
sä Risi, tiger do int sä sloa

Pägnar

1/2 fjärd

aren 1896
naten.



22-27 som står en öxe s.

28-32 i rönsvärdian

33-38 på en barmiga

39-40 i rönsvärdian

41-42 i rönsvärdian

43-44 i rönsvärdian

45-46 i rönsvärdian

47-48 i rönsvärdian

49-50 i rönsvärdian

51-52 i rönsvärdian

53-54 i rönsvärdian

55-56 i rönsvärdian

57-58 i rönsvärdian

59-60 i rönsvärdian

61-62 i rönsvärdian

63-64 i rönsvärdian

65-66 i rönsvärdian

67-68 i rönsvärdian

69-70 i rönsvärdian

71-72 i rönsvärdian

73-74 i rönsvärdian

75-76 i rönsvärdian

77-78 i rönsvärdian

79-80 i rönsvärdian

81-82 i rönsvärdian

83-84 i rönsvärdian

85-86 i rönsvärdian

87-88 i rönsvärdian

89-90 i rönsvärdian

91-92 i rönsvärdian

93-94 i rönsvärdian

95-96 i rönsvärdian

97-98 i rönsvärdian

99-100 i rönsvärdian

101-102 i rönsvärdian

103-104 i rönsvärdian

105-106 i rönsvärdian

107-108 i rönsvärdian

109-110 i rönsvärdian

111-112 i rönsvärdian

113-114 i rönsvärdian

ja bätne ur de så. Inickarn,
Hå å lite lika (får jag litet amaka)
så Leksander; nåo å såm vi
sko va karar på Lydrån (då han
fätt en sau till) så Johan

"Men då så gambel Väster.
goalm; vil de häma å prestat
så Gosta; ja, tröor de ån nå
gan ska vara rädd fyr de
så Engbläm; ja lät knipa
bara, så Blambärskalle; ja
å tydlit å, så gambel Blam
bärsk.

vägner

Uppänd

aren 1876

neten.



12/ Ölmas bänder (Dragoffjend)
 Saut li bät (intli bittersta
 bät, ej ens litt läkemiddel) int
 ä näot ihäop ä int ä fisk
 ihäop int ä släge helder, sä
 Nörsgoalu. Ää va ä en orejer
 li gö' säk, sä Färsbäam - dä
 va bistämt dä sä Roman-
 hä va näkt hä, sä Battju-
 ää va no, sä Nörslin. Ää
 kan knävalu hjälpe ä ja
 int, sä Södergoalu.

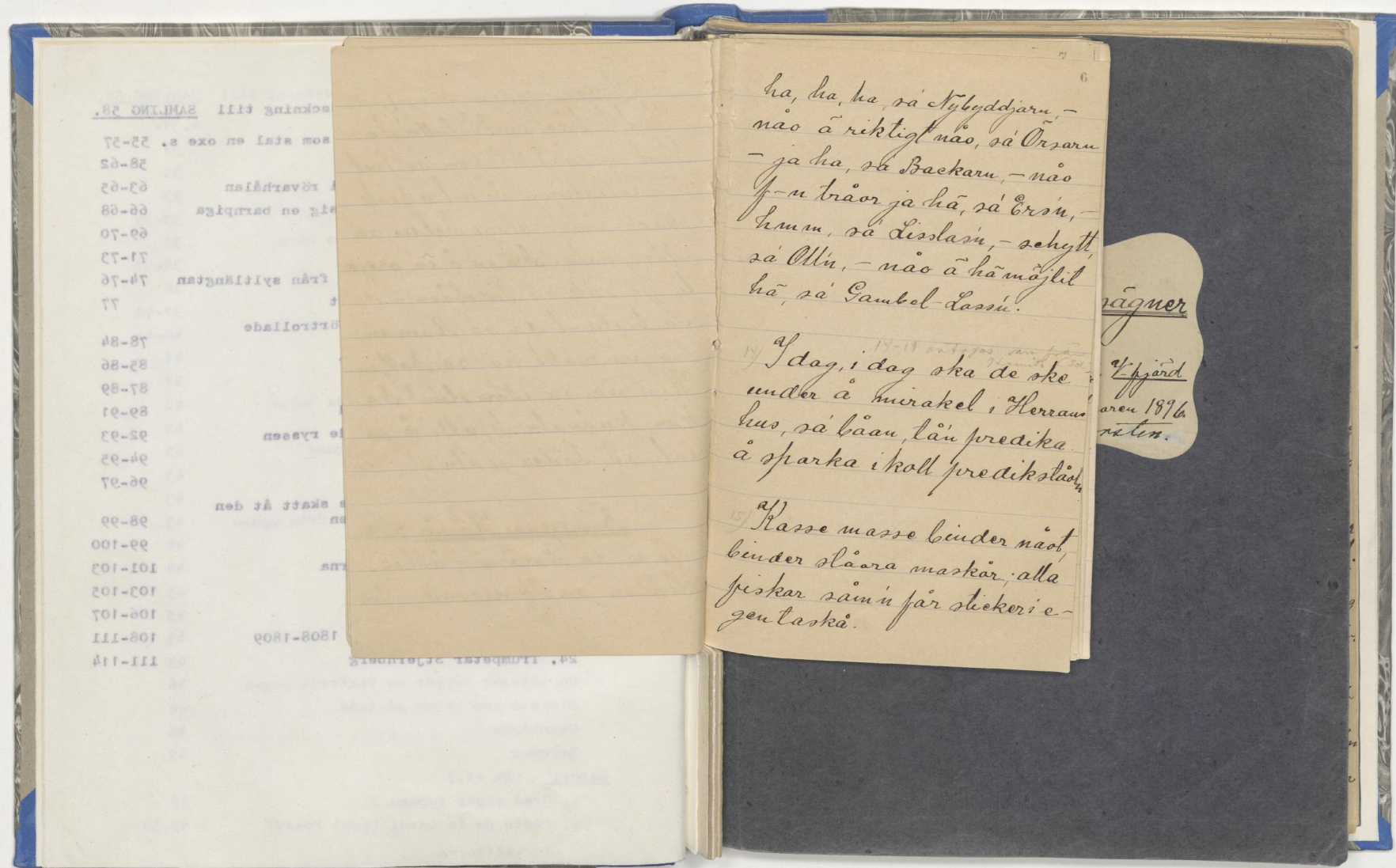
13/ Bändernas Högsor (Hüttis)
 Je si, sä Karärn, - hälan,
 hälan, sä Öfvergoalu, - hä,

Sägner

Uppänd

aren 1896
 rsten.





58. SAMLING till

27-27 .s. exo ne lara som

28-28

29-29

30-30

31-31

32-32

33-33

34-34

35-35

36-36

37-37

38-38

39-39

40-40

41-41

42-42

43-43

44-44

45-45

46-46

47-47

48-48

49-49

50-50

51-51

52-52

53-53

54-54

55-55

56-56

57-57

58-58

59-59

60-60

61-61

62-62

63-63

ha, ha, ha, så Stygghjarna, -
nåo ä riktigt nåo, så Örsaru
- ja ha, så Backaru, - nåo
f-u träor ja hä, så Örsu,
huru, så Lisslari, - sehytt,
så Öllu, - nåo ä hä möjlit
hä, så Gambel-Lassu.

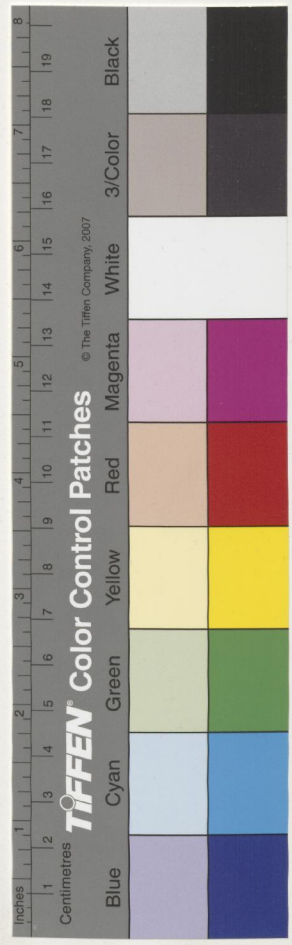
14-15 antagat, vanligt
I dag, i dag ska de ske
under ä mirakel i Herrans
hus, så bäan, län predika
ä sparka i koll prediksläst.

16
Kasse masse binder nåot,
binder slära maskar, alla
fiskar säm'n får stickor i e-
gen laska.

rägnar

Uppänd

aren 1896
sten.



16 Stugan uppå nytt maner mæ
gälve äpp å take nier, å
spisn uli södra knut, ryö-
ken in, å värmen ut.

17 Å byövila, så Brinken,
då han nää hända då, så stg-
battjin, - han, så Mittjila,
jä mår på de, så Eikman,
hå va. Hä, så Taksam.

18 Hur mår gutu? Gud väf
signe no blir å brä på pran-
tidu. (Kimitolan am skärman-
neu, Kättislan)

19 Skärman på marknaden;
Lalo: Här du gramme tu
säm pinskan kan proaga

Wagner

Uppgjord

aren 1896

sten.



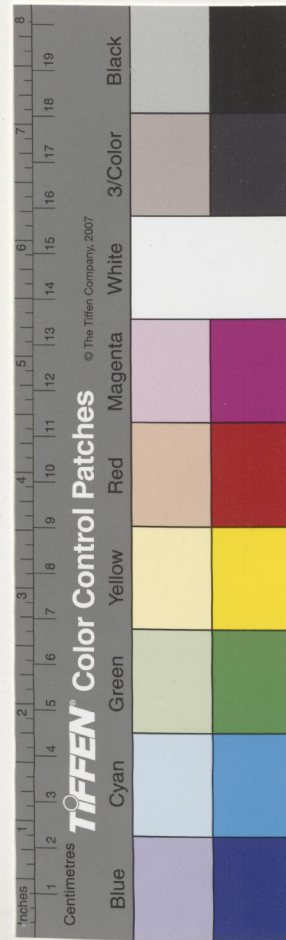
tu of den finne gäbbe ännu vil
byta strömning. Hör do finne-
gäbbe, vil do je nauris å kau-
ris joar do silakutan igen.
(Hötar en kiinitolo och en skäre
man, får den senare ofta hära
oppannända samtal.)

20) Bänderna i Sammalä. 4 ppänd.
"Han ä so lamm oöprästru,
- "ät bryö vider", så Kulu,
- "ja har int", så Lattu, "gå
ti lya loana", så Häorgälu,
- "allti pins" del så mycket
så Klämin.

ägner

4 ppänd

areu 1896
sten.



21) Gölar Tärslund
 Hva ä da räm pins int, någon
 värld, men pins i alla länd, pins
 int i någon stö, men pins i höf
 i strand, pins int i någon stö,
 men pins i kööka lat. Bokst A.

22) Där satt en lunn på bra
 dan bärge ä själde gni häve.
 Sagt vare hans namn, men
 hte säger ja int, da meir.
 Sagt. Kop. Wm

23) Då en kimito - och en pargas-
 skeppare möttes på sjön ropade
 kimitoban: "Hör du gäbbe svansen
 hänger!" Int ä hä na knärr
 pån "eulä" blef svaret. Kimito
 ban var svarlös då han genast sin

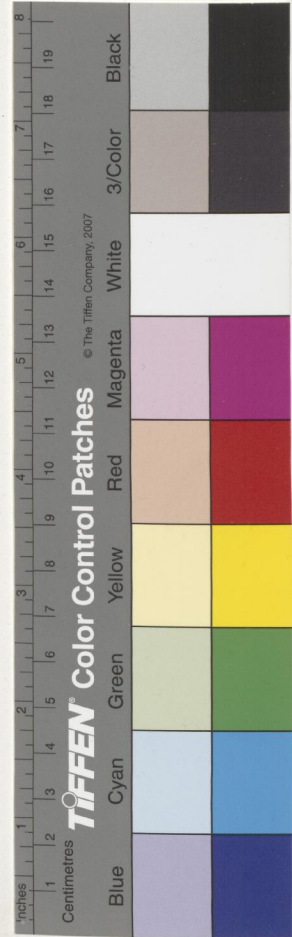
Andel
 Reggi
 Västmanland

nägnar

Uppänd

aren 1876

sten.



avspelning på "Fargas kalle"
skutor (hållt härled, fick till
bako "en pik om" "Kimito som"
tjufvar.

10a
Ordspråk (Hästansjörder)

24 Råd i råd, så baa, län työrd
ein kaa.

25 Prästn ä honu pörtjörar
mätu mä monu, klackaru ä
hanan vil hä sama vana.

26 Si mo kan man si, så
baon, län skar gögämlätjerna
va så.

27 "Innan gräse gräor dyör
märren, säger man åt en sam
gör lantäst arbete.

28 Detta pööder ingan
man, så "Middangorru, Län
trask (traskade).

ägner

äppärd

ren 1896
nsten.



29) He va starkt ä så bon
äm tievattne.

30) Runt ska man hålla,
så' pigan tå on haka
kaol i stabbroan.

31) Den ä lyckli no
den sām här hufu
på tatji, så' föra
gumman, tå ä regna.

32) De knallar ä gäs
så' Raspidjin tåu sto
på quenne.

33) Ingen rädder här, så' bāan,
tāu sprang andan haran
mā geu i narane.

34) Hvem veit hvar haran
här sin gang, så' bāan, tāu
laga snāro på tātje.

35) Söpigān ä dränjer byrjar
sloas, ska mār sāt i slōp.
Lägga sādē i blōt för alla
gå matt.

36) Hå ä mitt, så' pinn ām
Stockholm.

37) Han lēr no sām "njāri"
mans hāstū i hātā ākār.
- Lüttisborus āro of rocken.

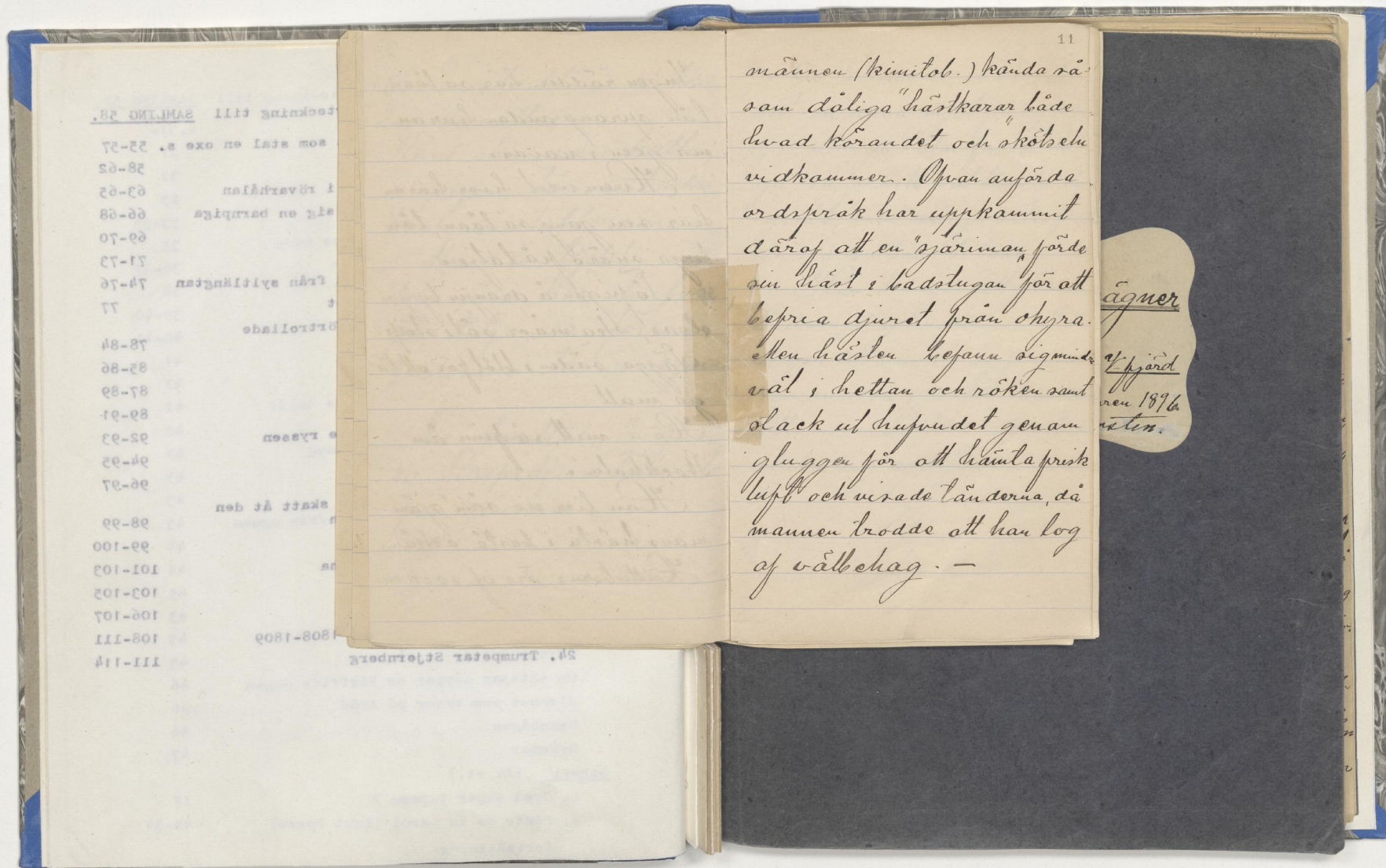
ägner

offjörd

1896

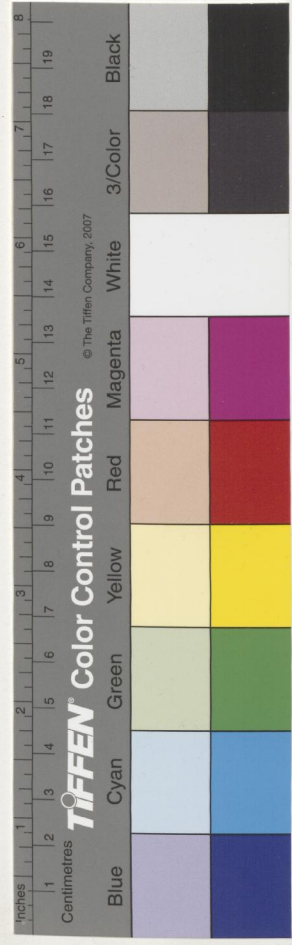
sten.

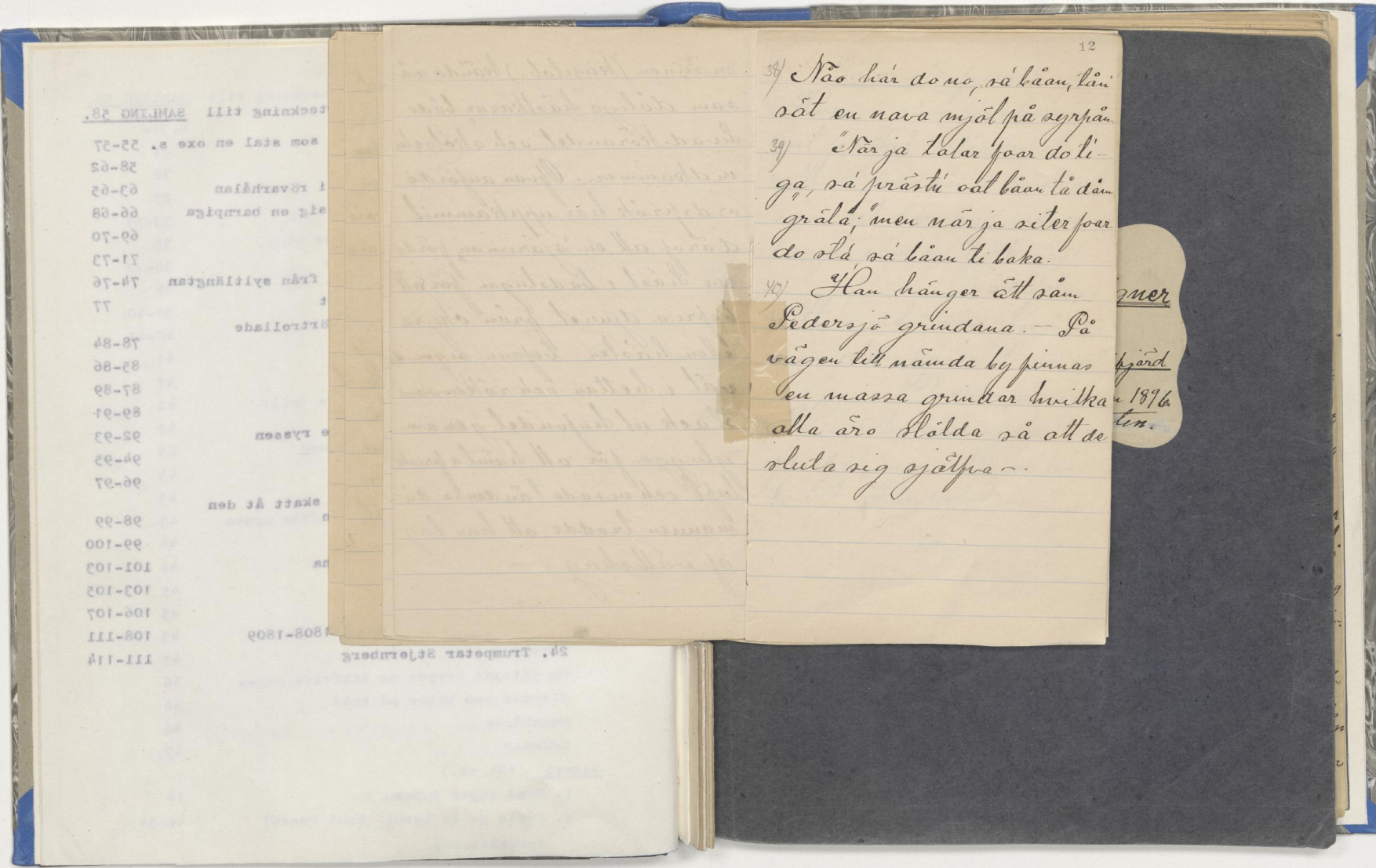




11
männor (kimitob.) kända så-
sam dåliga "hästkarar" både
då vid körandet och skötsel
vid kammer. Ovan anförda
ord språk har uppkammit
där af att en "sjärman" förde
sin häst i badstugan för att
bepria djuret från chyras.
Men hästen befunna sig mindre
väl i hettan och röken samt
slack ut hufvudet genom
gluggen för att hämta frisk
luft och visade tänderna, då
mannen brodde att han log
af välbehag. -

ägner
offjord
1896
sten.





teckning till SAMLING 58.

som står en oxe s. 55-57

58-62

63-65

66-68

69-70

71-73

74-76

77

78-84

85-86

87-89

90-91

92-93

94-95

96-97

98-99

100-101

102-103

104-105

106-107

108-111

112-114

58. Trumfeter Stjerner

38) Nao här do no, så bäan, län
sät en nava mjöl på syrrån

39) "När ja talar för do li-
ga, så pränti oal bäan te dän
grälä; "men när ja siter för
do slä så bäan te baka.

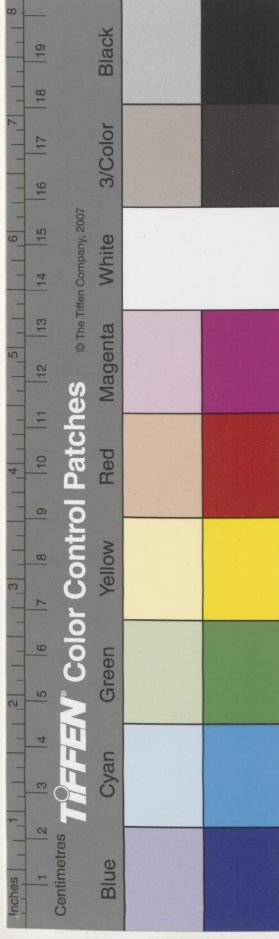
40) Han hänger att sam
Petersjö grundana. - På
vägen till nämnda by finnas
en massa grundar hvitka
alla äro stölda så att de
sluta sig själva.

mer

spjänd

1896

ten.



Gåtor. Fjörd.

41) Hvem ä sam går i halva
int parar? Hårkenet.

42) Hva ä hä sam ä so släkt
sam eit hänsägg, men so
langt sam en Fjörkvägg?

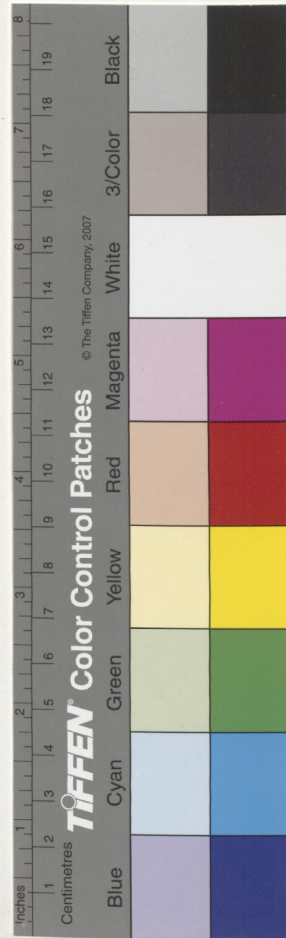
Trädnyttan.

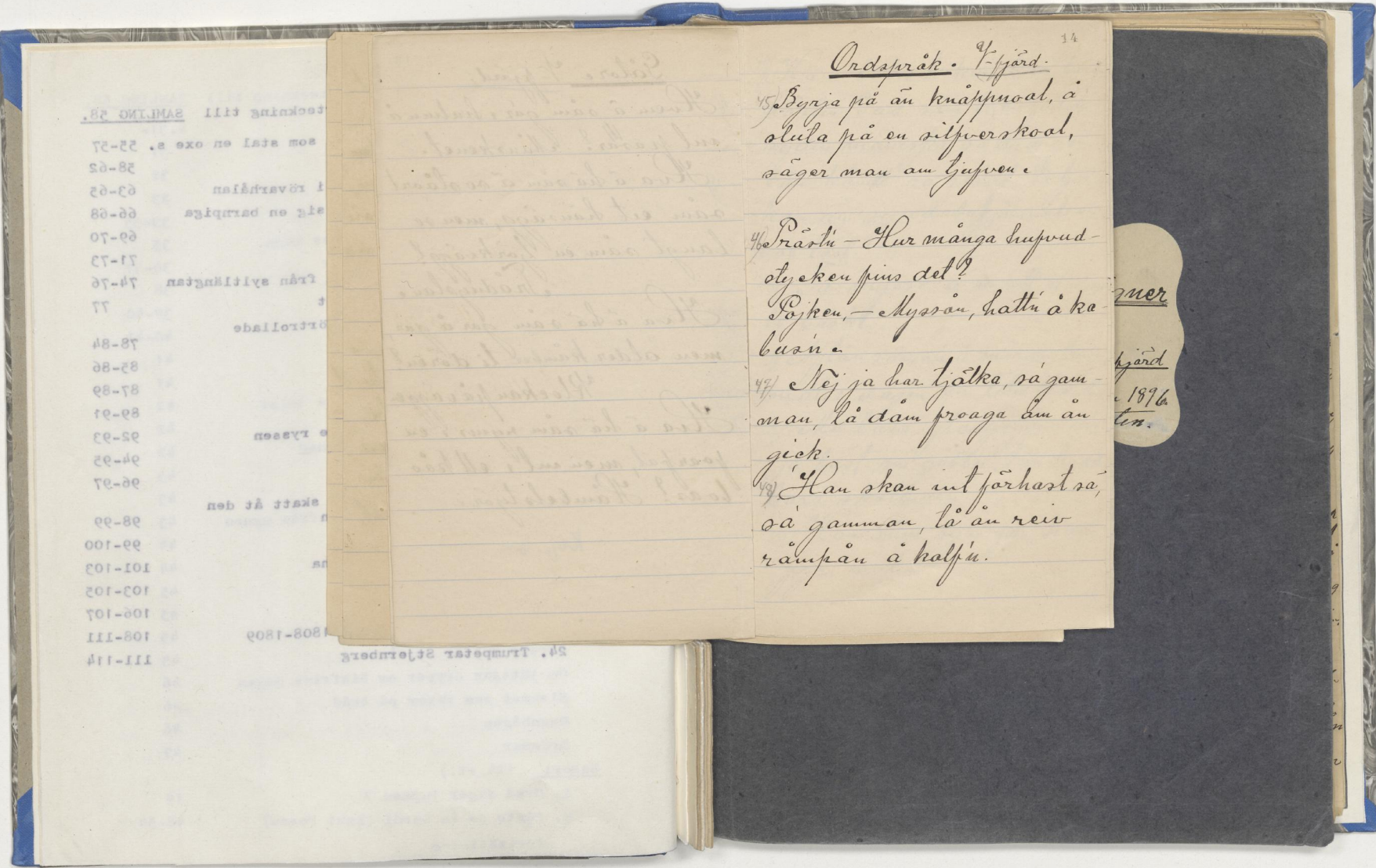
43) Hva ä hä sam går ä går,
men alder hämtar ti dören?

Klockan på vägen.

44) Hva ä hä sam ryms i en
poarpål, men int i ett häo-
boas? Håmbelstyg.

Kop. Wn





Ordspråk. Ljörd.

15 Byrja på en knäppnoal, i
slula på en silfverkoal,
säger man om hufven.

46 Präst! - Hur många hufvud-
olycken pins det?
Djoken, - Myssan, hatt'n ä ka-
busn.

47 Nej ja har tjätka, så gam-
man, lå där proaga om än
gick.

48 Han skan int förhast så,
så gammal, lå än reiv
rämpån ä halp'n.



49) Ha a batre ti kam ti en barn
 hartin Gud sam ti en fatin-
 sydin maniska, sa drängen
 län kändt so seint ti för-
 kan är syndabefjämnesen
 var lät.

50) Så mycke a mätt, a mycke
 le bärkt.

51) Afflän rämnä a mörkan tang, pärd
 midt i dajin en litu bland.

52) He län glasgögarna sir
 ja bäst, sa gäbbu, län haad
 bara skalluans.

53) Han sam pyri far, han
 pyri mal.



teckning till SAMLING 28.

som står en öxe s. 22-27

28-62

63-62 i rövarstämman

66-68 sig en bärstige

69-70

71-73

74-76 från sylvästamman

77

78-84

85-86

87-89

89-91

92-93

94-95

96-97

98-99

99-100

101-103

103-105

106-107

108-111

111-114

skatt åt den

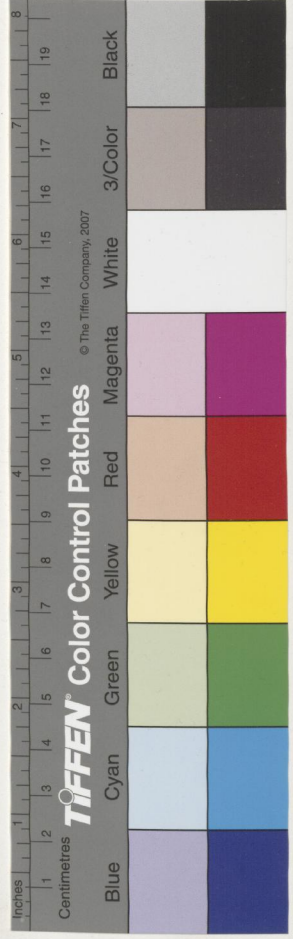
1808-1809

28. Trumhetar Stjärnberg

54) Båan å f-n å ingen hvil
vån.

55) Han å värre sām en
hand sām int hvil or på
mätū en litū stand.

56) Loa sām dām andrappr
mā, sām tjärnjen, lå an veta



Kinito drängens visa.

Eukan Söderström Kinito Kypst.

En gång va ja en gång dräng
älder hadd ja värre.

Bitte äpp ä seint; säng
ä allti va en gång min herre.

Lä ja mä på reimen så va,
vist ja oot va hä sko äga;
alder vist ja oot ä

färn en gång höld mä hoare
ä se: äpp, äpp to late kräpp,
to veit int va mä ten häster.

Färn jättin ä skvattlät ätan,
smöre kämber alder i min man,
pleschi peil på stänger hänger
kämber alder innam mina tänder.

Sägnen

Kypst

moren 1896

ansten.



18

March 1896

and then.



58. SAMLING till

stat en öxe s. 52-57

58-62

63-65

66-68

69-70

71-73

74-76

77

78-84

85-86

87-89

90-91

92-93

94-95

96-97

98-99

100-101

102-103

104-105

106-107

108-109

110-111

112-113

114-115

Saga

19
Hvad säger luppen?

Hå va; let liden i häusen i
hannu ännu va inne måfol-
ke, säm en syster sko vara
heima i höld reida på
sina sinos bryöder en så-
mardag. Pjåkane boldra
i flickan höld att däm.
I hännu gol proaga än,
har säger hannu. Tyran,
tyran! vara pöjfe.

säger

uppgjord

mareu 1896

aneten.



*Sägner
20*
Rägseder vid midsommar

Herr. Braman, Brokarr.

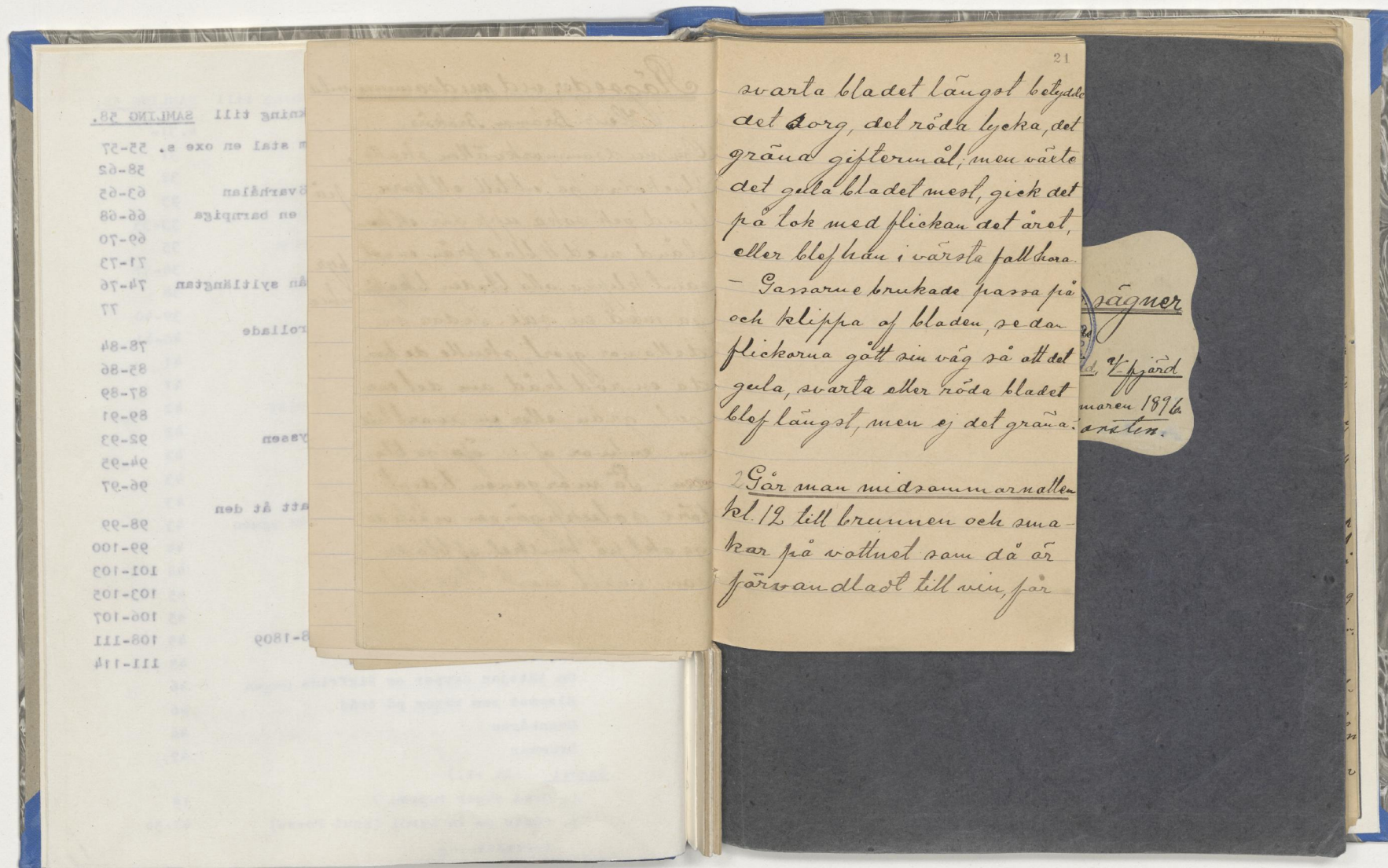
Om midsommorkvällen skulle
flickorna gå ut till ett korn-
land och söka upp där ett korn-
stånd med 4 blad från en rot
samt klippa alla bladen lika långa
ga med en sax. Sedan då
detta var gjort, skulle de bina
da en röd tråd om det ena,
gul, grön eller en svart tråd
om ena av de öfriga bla-
den. På morgonen tidigt
före soluppgången måste de
gå ut på hvilket af bladen
som vuxit mest. För det

säger

uppgjord

moren 1896



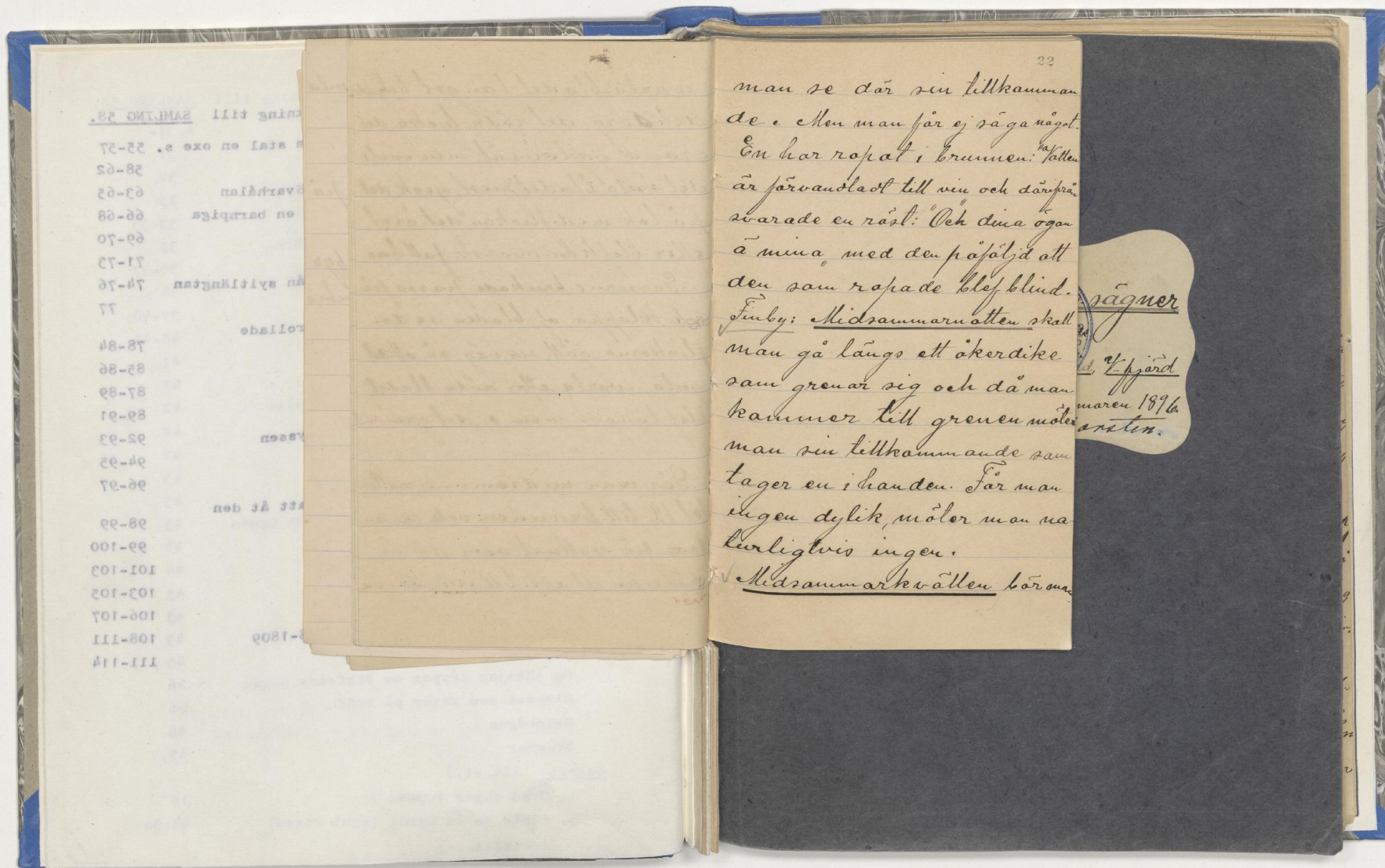


21
svarta bladet längst betydde
det sorg, det röda lycka, det
gröna giftermål, men värte
det gula bladet mest, gick det
på lok med flickan det året,
eller blef han i värste fall hona.
- Passarne brukade passa på
och klippa af bladen, se då
flickorna gått sin väg så att det
gula, svarta eller röda bladet
blef längst, men ej det gröna.

2 Går man midsummarnatten
kl. 12 till brunnen och smä-
kar på vattnet som då är
förvandlat till vin, för

säger
1896





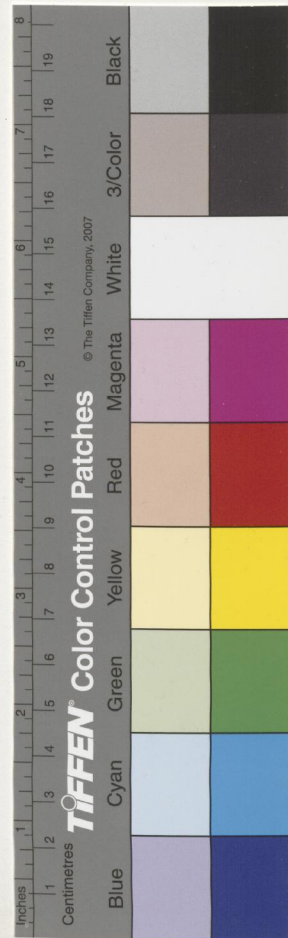
man se där sin tillkammare
de. Men man får ej säga något.
En har ropat i brunnen: ^{håll} tullen
är förvandlad till vin och dönpän
svarade en röst: Och dina ögon
ä mina med den påföljd att
den som ropade blef blind.
Följ: Midsammarnatten skall
man gå längs ett åkerdike
som grenar sig och då man
kammer till grenen möter
man sin tillkammare som
tager en i handen. För man
ingen dylik, möter man na-
turligtvis ingen.
Midsammarnatten bör vara

säger

efjänd

maren 1896

saten.



skära upp en torpos och sätta
under den samma en knäpp-
mål och ett sätthorn. Om mor-
ganen, då man vid samma
klockslag lyfter upp torposen,
bör man ge ökt på an där m-
der finns ett lefvande kryp.
en morsk eller en skalbagge,
ty då för man fästman un-
der året.

Fäger man ett vattenglas
fyllt till hälften med vatten,
fäller det en vigselbring samt
litter in i ringen mitt sammar-
natten precis kl. 12 ser man
där sin kärestas bild.

säger

1/2 fjärd

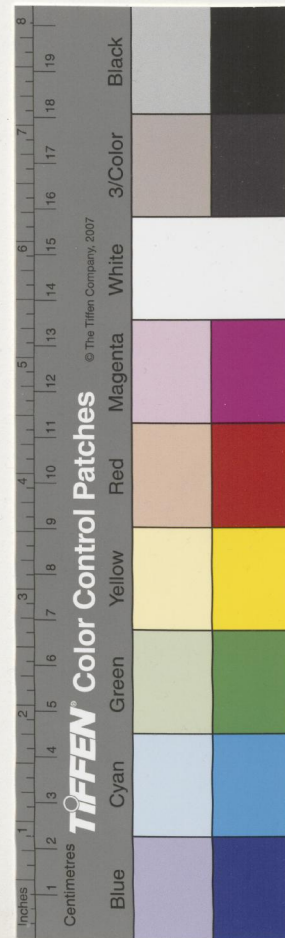
maren 1896

aneten.



24
6
Foly Klipper man midsommar
natten upp på taket of en
byggnaad som blivit flogttad
Igg, ser man hvad som kom
mer att hända det året.

7
Foly Kristihimelsfärdsdags
kvällen skall man äta 9 sägner
saltiga strömmingar med
stjärten förut. Så man
sedan blir törstlig om
natten, kommer ens blif-
vande och bjuder en
dricka.
✓ Svälter man sig kristi-
himelsfärdsken illen i sur-



mjölk, kammer fästmannen
och larkar en alnatten.

Holslöv, Fästorpärd:

Skärtorsdagsmorgonen skall
man sopa golvet riktigt li-
digt och föra soporna ut bak-
om grannens stuga. Då blir
man fri från loppor och dy-
ligt, men grannen påsk desto
mera. - På samtliga ställen
gör man så om fastlagen. -
Fäby: Ligger man tre torsd.
nätter båd med slöflarna
på, kammer den blivande
och klar of en.

säger

offjörd

moren 1896
saten.



Mr. Fortsättning från följande blad!
Då detta är gjort, får han lyfta
en kopp. Finnes han under
den ringen, blir han gift, pengarna
borg. - sammanse, trasor,
barn, röd tråd glädje;
svart - sorg o. s. v.

26
Sitts. v. tärstapjard: Sitter man afklädd
en julnatt med ett brinnande
ljus på hvardera sidan och tittar
i en spegel, ser man precis
kl. 12 där sin tillkammare.
De, som suttit berättat ej hvad de
sett, men öppna alla öron att göra
del. -

12
Bramar, Brokärn: Så man klar af sig
på fastlagskvällen skall man
kasta skorna ut åt dörren
Vänder tån sig ut åt kammen
man att flytta, men vänder
den sig in åt rummet för
man slanna kvar.
Om kvällen böra flickorna

säger

1/2 pjard

mare 1896

areten.



gå bakom svinstidärren
och grymta. svara svinen
på de fastmän, ejer ej.

Följ: Sätter man fastlagskor
3 rattkoru i fästbret och
de smälla under matten
så har man othvante oödm
under året.

Följ: Sättisidagraplaner (fast)
Lör man raka en mängd kop
par på en bricka och sätta
der en, en guldring, under en
of de andra en fingerborg, röd, grän
svart bräd m. m. Sedan flyttar man
kopparna så att den som skall
söka sin lycka ej märker hvart den
ena raken kammil o. hvart den andra
Bl. Förgående blad.

Maran.

Målaren Theod. Johansson, Rind.

Rider maran korna, bör
man sätta något hvasst
föremål i en skära
ofvånför kreaturet i ladu
gården.

En gård plägas kre
aturen så stört of maran
att husbanden näste sä
da drängen beväpnad
med en yxe att vaktarla
de gården. Då han kam
inånför dörren, märkte
han att där stod en trä

säger

Uppjänd

mare 1896

areten.



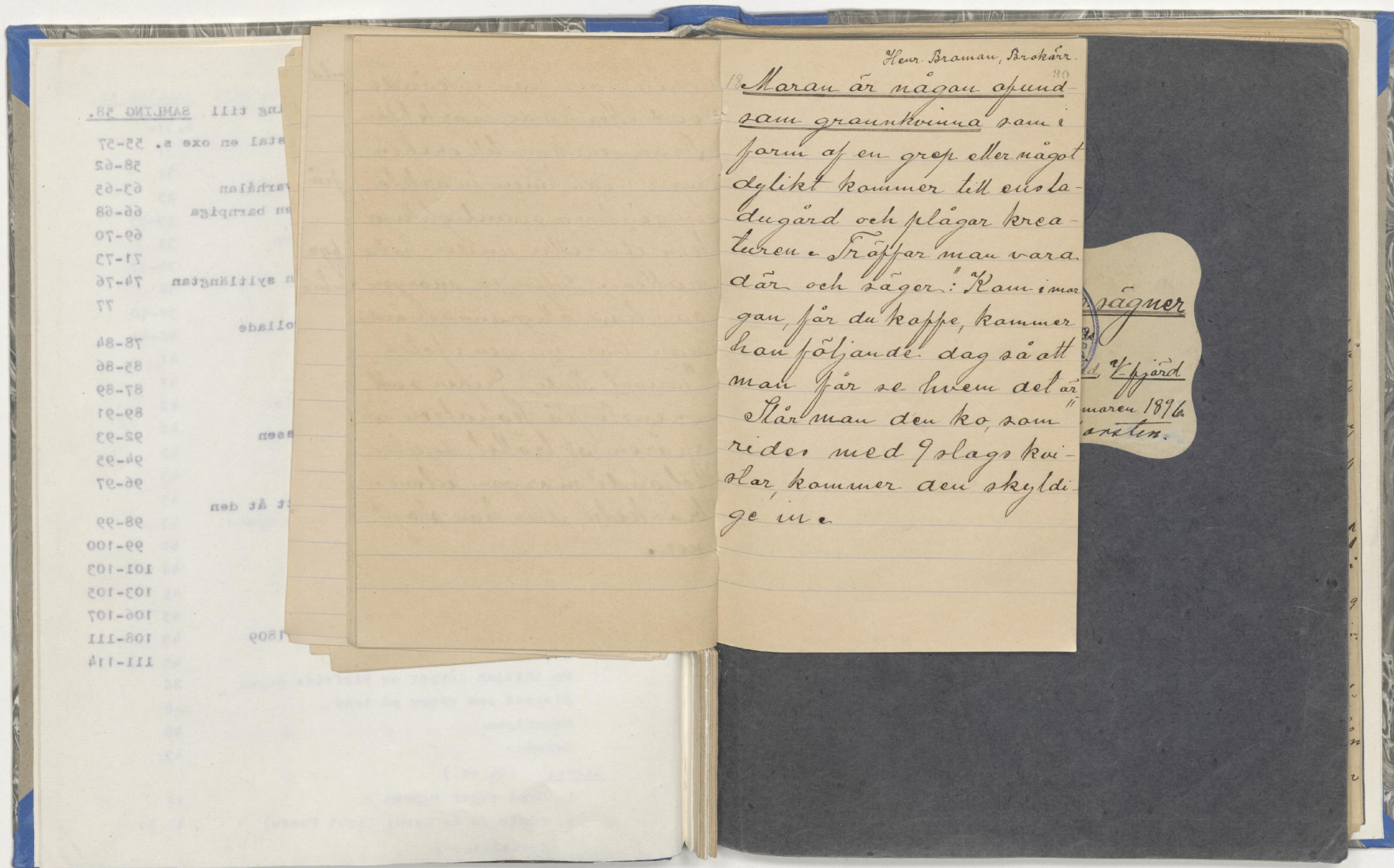
29
grep, som han ej kändes
vid eller hade märkt för.
Drängen högg till grepen
med gran, men märkte
ingenting ovanligt hvar-
ken då eller under hela
natten. Följande morgon
såg han att grannskärdin
man var huggen i foten.
Variant Finby. Grepen sått
grenste på kohalsen och
spåren af trollet synles
följande morgon utaf för
blåskelu, där han slagit
ner.

säger

offjörd

mareu 1896
arsten.





Hon. Branan, Brökär.

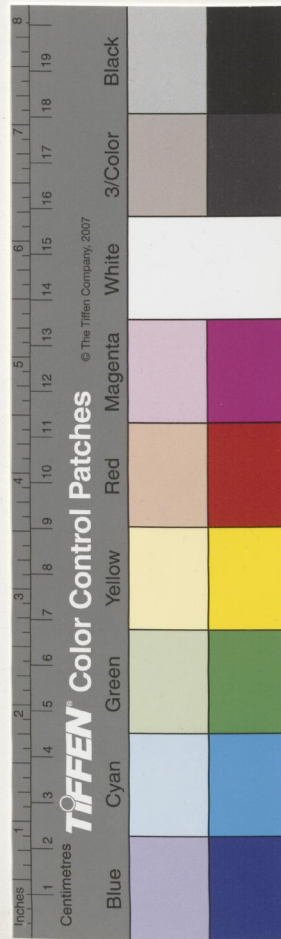
Moran är någon afund
som gärdkvinnorna som i
form af en grep eller något
dylikt kommer till en la-
dugård och plägar krea-
turen. Träffar man vara-
där och säger: "Kom i mor-
gan, får du kaffe, kommer
han följande dag så att
man får se hvem det är.
När man den ko, som
rides med 9 slags kvi-
slar, kommer den skyldi-
ge in.

säger

gärd

moren 1876

arsten.



Bot för kreatur.

Thend. Johansson. *Kimils*
Antropiska kreaturen eller
vill man förekomma detta
spikar man ur gamla böcker
bibelspråk på väggen; då det
opparfår en glugg.
Lida korna af rödsot, bör
man slå in i marken 50
pinnar på det ställe där
kan tappot sin urin.
Gukdamen försvinner
säkert.

H. Löderman, Finby.
Bliu hästen oregertig, kan
detta botas genom att man

säger

offänd

mareu 1896
areten.



borrar ett hål i väggen ^{öfver för hästens hufvud i spalten} och
sätter knicksallpölar i hålet
samt propp på.

Får kan "trollskott" kan
detta botas genom att
man skjuter öfver kan.
Reg. fr. Finby

Bot för människor.

Reg. fältskär i Finby.

²³ Frassa. Man sätter ^{sädes} i korn in
i en tyglapp och lappen i avel-
hålan. Sedan sätter man i
andra sädeskorn in i han-
den och binder om denna
med ett obrumpeband.

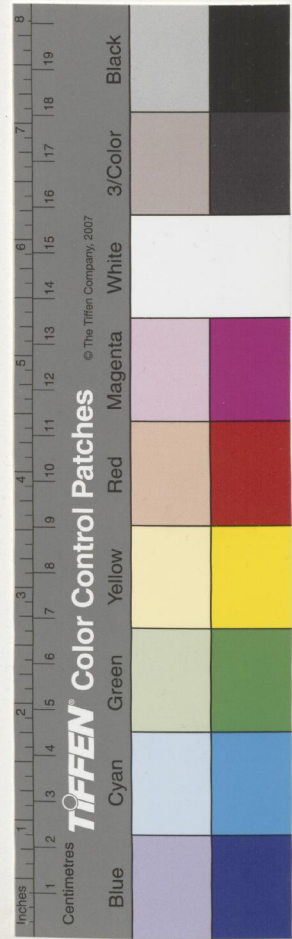
Då prassan gått öfver för
tillfället, gräver man den i
ke gjält ner sädeskornen
i gården om han är full-
vuxen, är han ett barn, måste
modren göra det. Kottlet
hjälper blott man tror.

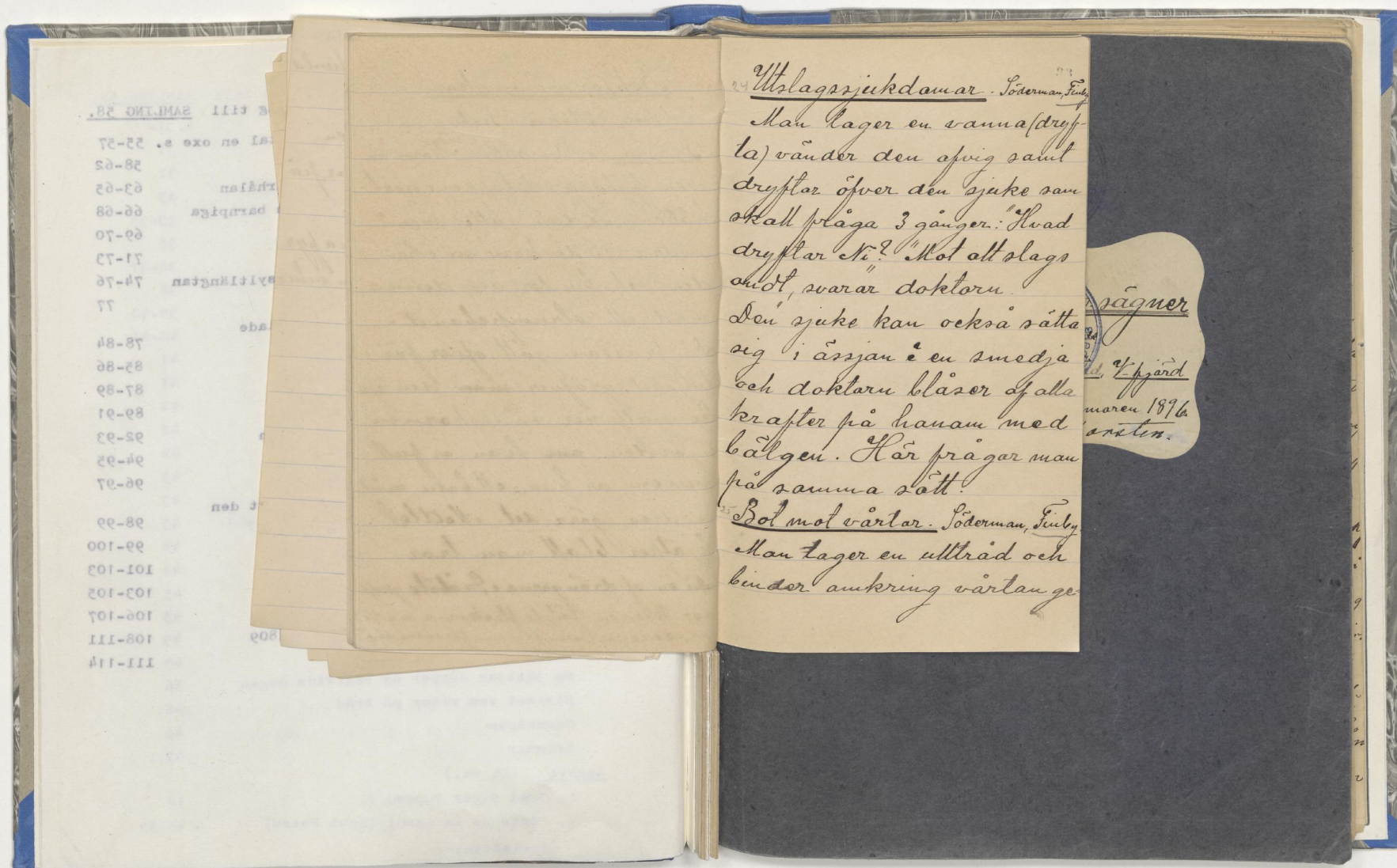
Då en af drängarna i Gräböl gräfer
ner kornen. Gåfde flickarna med i
procession, men prassan försvann då g.

sägnen

Uppjänd

mareu 1896
areten.





Utlagsrjukdamer. Söderman, Söderman

Man tager en vanna (dryff-
ta) vänder den öfver samt
dryfflar öfver den sjuke som
skall pågå 3 gånger. Hvad
dryfflar Ni? Mot utlags
skott, svarar doktorn.

Den sjuke kan också sätta
sig i ässjan i en smedja
och doktorn blåser af alla
krafter på honom med
bälgen. Här prägar man
på samma sätt.

Bot mot vårtor. Söderman, Söderman

Man tager en utträd och
binder omkring vårtan ge

säger

1896

1896



34
nam att slå en knut på
träden. Sedan alla värter
blivit knutna med hvar sin
knut, för man träden under
en sten och ruttat. Då träden
ruttat äro värterna borta.

Man kan också få värterna
att försvinna genom att quida
dem med färskt kött. Man
an man sedan sätter köttet
under en sten.

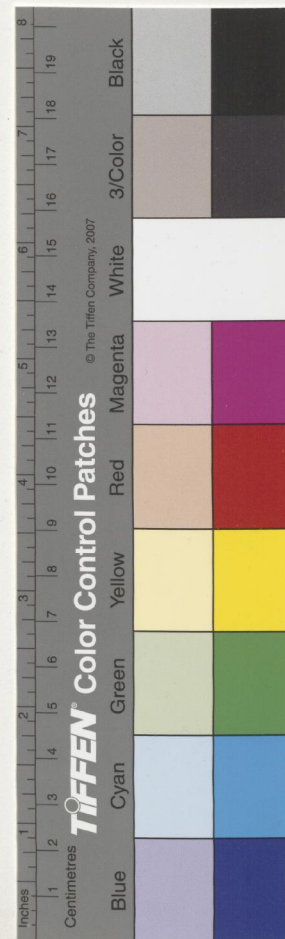
Sätter man händerna på
ryggen, och quider värterna
mot en kyrkvägg och går
bort utan att se bakom sig
försvinna de öfven.

säger

Uppörd

mare 1896

avsten.



Fårlarna försvinnas också
 om man läger en handfull
 salt och kastar det i ågnen
 samt springer sedan öfver
 tre träsklar utan att se bak
 om sig.

Om under inga förhållanden
 får man berättas om huru
 man gjort.

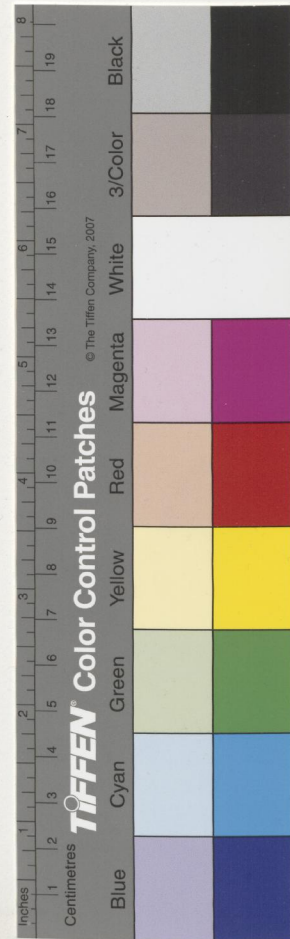
Man kan bota barn för trask
 (Larsk i munnen) genom att
 man läger en liten trask
 (groda) och sätter den i bar-
 nets mun, där man låter
 trasken sparka under det
 man håller henne i bakben.

säger

Uppjänd

mareu 1896

areu.



36
Medel att uppväcka kärlek

Målaren Theod. Johansson Kimito.
✓ Läger man blod från en fläder-
mås och slår på en brödbit, som
man sedan bär närmast
kroppen t. ex. i axelhålan
och ger åt sin utkorade att
äta, kan han ej svika en

Löderman, Finby.

Den, som vill skaffa sig en
kärresta, bör taga en knappa-
nål och sticka in den genom
ena ögat på en ormen så att
uddan kommer ut genom
det andra. För man sedan
nålen oomärkt i kläderna

säger

Uppjörd

moren 1896
av sten.



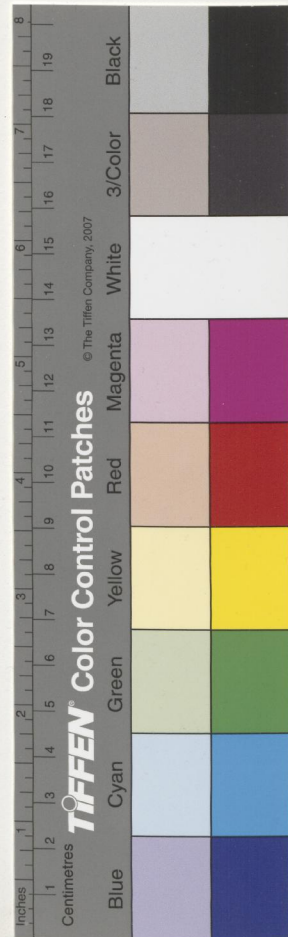
37
på den person, man vill lägga
an på, är saken klar.

38 Ett annat sätt består i att ta
ga en trask (groda) från ett di-
ke och sätta henne in i en
ask samt asken i en myr-
stack. Då man efter någon
tid går till stacken och ser
efter i asken, finner man där
bort en dast en krok och en
gaffel. Vill man ha någon
drager man demärket i klä-
dern med kroken, vill
igen slippa en efterhängsen
piars eller pestumö, skjuter
man bort med gaffeln.

säger

Uppjagd

mare 1896
avsten.



32 ^{tillfällen}
Skrock vid begrafningar mfl.

Herr. Brander, Brokåra.

33 Är liket mycket, då man sät-
ter det på brädet, väntas snart
ett annat efter.

34 Är högra benet längre, vän-
tas snart en manspersan, ^{Präst}
är detta fattet med den vän-
sta, där snart en kvinna.

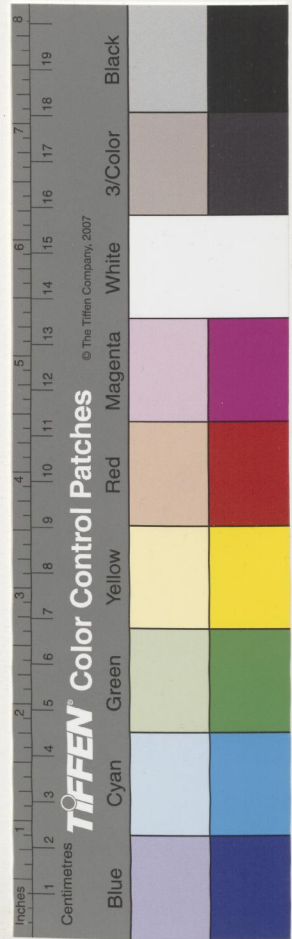
35 Stiger hästen, som drager
liket, först med högra foten
där en man gör han det
med den vänstra, är nästa
lik från byn en kvinna.

36 Trättas man väggarna i rum-
met med likvatten, försvinner
väggshyran. Löderna, Finby.

säger

id. Ljörnd

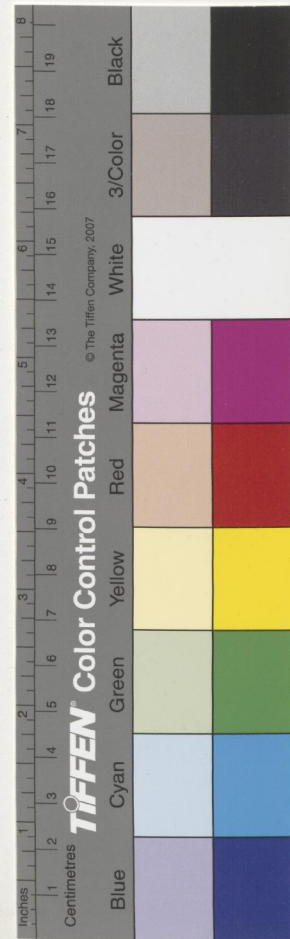
mareu 1876
araten.



39
Dödar ej bärren mera kan man
^{bete} Detta genom att tvätta henne
invändigt med fågelblod eller
ockra. Kär man en lefvande
orm in i pipan och skjuter
ut hanan.

För att få bärren att döda ^{finns} måste
man hugga virke till stocken
under en dag då Skytten
tecken finner i almanackan.

Den som vill ha god jaktlycka
bör spara oblaten från sin för-
sta nattvardsgång och skjula
på den till måls. - Det berättas
att en gubbe gjorde så i Ki-
mito och då han dog sutta gäst-
rarna ännu på skorstenspipan.



40 Ett godt sätt att få en berra
att döda består däri att man
tager en guldring och skär den
i form af hagel med hvilka man
sedan skjuter. Medlet är
försökt af en ännu lefvande
man i Finby med godt resul-
tat.

41 Teslappjörd: Faller man ske-
den ur handen då man ä-
ter, dör någon i släkten.
naren 1896
eraten.

42 Ser man kors på vägen då
man går t. ex. tvänne halusträ-
eller larr, små kvistlar eller dy-
likt väntas dödsfall (V. f. f. f.)
43 Variant, Finby. Har man skradda

säger

44 Fjörd



41
i gården och ^{låg} lapparna ligga så
att de bilda kors på golvet, har
detta samma betydelse.

44 Smäller det i knutarna,
väntas säkert dödsfall.

45 Lätter in (uppen) sig på
takets kvarnen, väntas döds-
fall.

46 Springer skorren på taket
väntas eldsvåda.

47 Då man sätter förband på
på ett sår, måste man först
binda om verktyget, ytan
eller knippen, som man skall
på blodningen att opstanna.

säger.

48 1/2 fjärd

mare 1896

avsten.



1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

1111 SAMLING 28

44 För att barnet i framtiden
ej skall behöfa lida brist
för man sätta en penning
in i kläderna, då barnet fö-
res till dopet.

44 I ett skepp skall man sätta
penningar under mastfoten
om man önskar få goda
prakter.

44 I en byggnad sätter man
penningar i en urgröpfung
i kroppsåsen för lekande an-
damat. - Dylika små krossa
bistor har man funnit i syn-
nerhet i bäningshus, stall
och ladugårdar. -

säger

Uppjänd

mare 1896

avslut.



Då man låter klippa sitt
hår, måste det brännas, så att
fjglarna ej få håret i sinabon,
ty då får man hufvudvärk.

Då man spänner et hästen
an kvällen får man ej lämna
"skakubrimman" i. För man
det, kör fan hästen hela
natten, så att han ej orkar
följande dage.

Att man ha bort sirkarna
(syrarna) från ugnen må-
ste de slämmas till två ting.
Frolofformeln uttalades så och
ta, att ingen kunde uppfatta

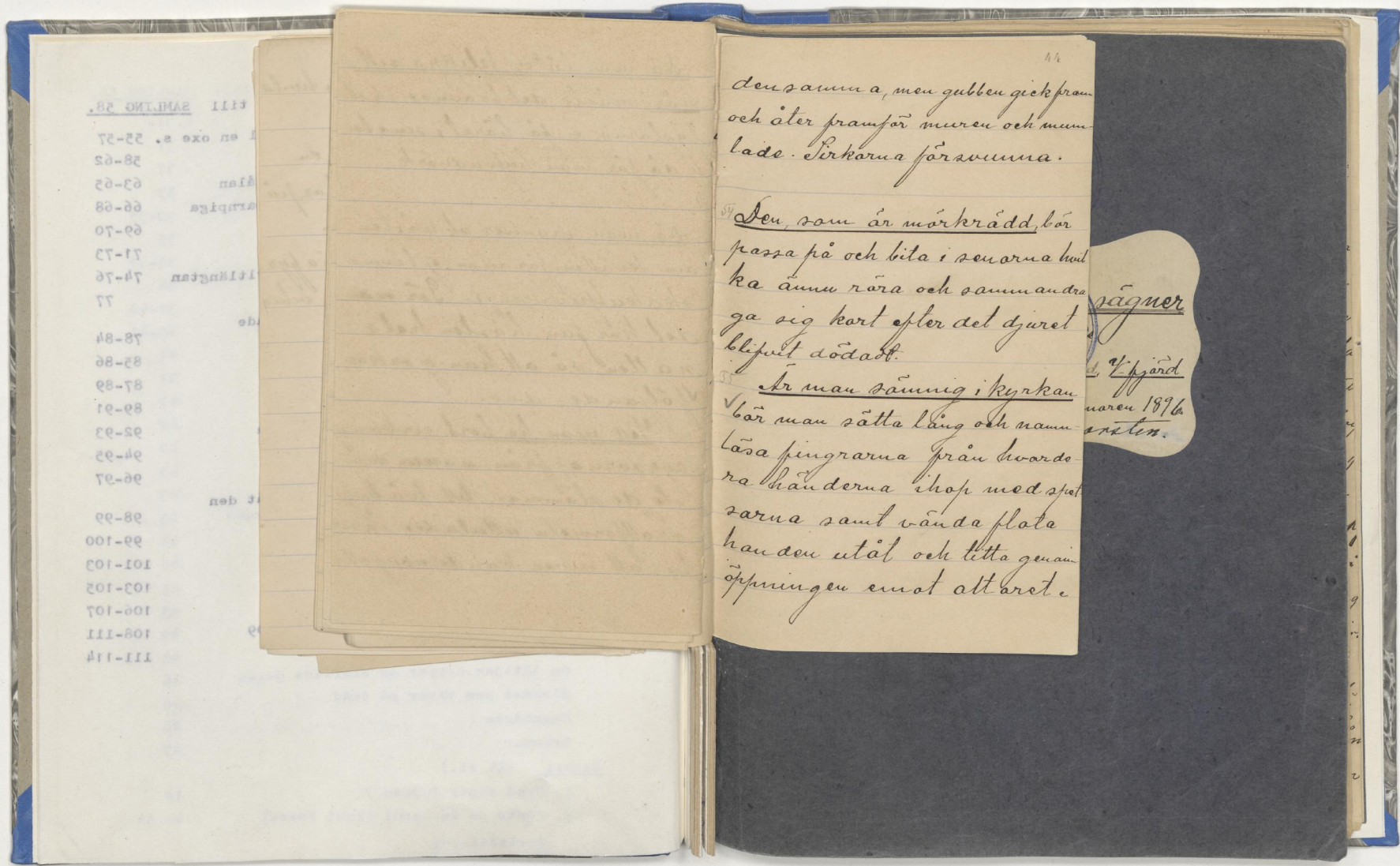
säger

Uppjagd

mare 1896

aveten.





1111 SAMLING 82

72-72 . s. exo s. 1

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

72-72

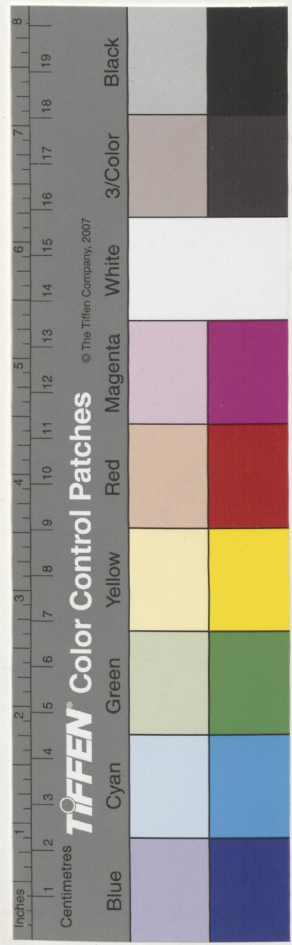
72-72

den samma, men gubben gick fram
och åter framför muren och mun-
lade. Rikarna försvunna.

Den, som är mörkrädd, bör
passa på och bita i senorna hvil-
ka ännu rära och sammanandra
ga sig kort efter det djuret
blifvit dödat.

Är man sämning i kyrkan
bör man sätta läng och namn
läsa fingrarna från hvarde-
ra händerna ihop med spå-
rarna samt vända flata
händer utåt och lägga gem-
sam öppningen emot att bresta.

sägnar
Uppgjord
maren 1896



1111 SAMLING 78.

78-82

78-83

78-84

78-85

78-86

78-87

78-88

78-89

78-90

78-91

78-92

78-93

78-94

78-95

78-96

78-97

78-98

78-99

78-100

78-101

78-102

78-103

78-104

78-105

78-106

78-107

78-108

78-109

78-110

78-111

78-112

78-113

78-114

78-115

78-116

78-117

78-118

78-119

78-120

78-121

78-122

78-123

45
Så man på leran, som
fått upp med ankaret, blir man
sjösjuk under resan.

Leur. Braman, Brokär:

Så man under höböringen ka-
slar första höfammen, sedan,
för man änska antingen "kuo-
kalvar och "uttlam", eller oar
och "bässar".

Holsten, Fästarejord:

Så gåken slutar gala blir han
"tapp", bakre ändan och skriker
samt blir sedan en hök.

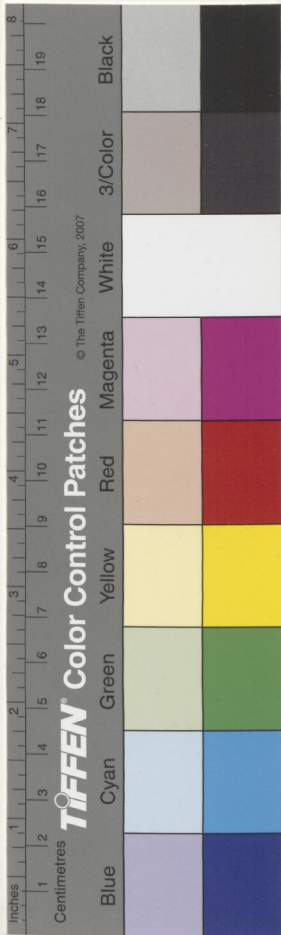
Från orrens kutter om våren är
tveckar till kreaturen slippant.
Om hästen är lika lång tid till
första suän.

säger

uppgjord

mare 1896

stater.



111 SAMLING 28.

22-27

28-28

29-28

30-28

31-28

32-28

33-28

34-28

35-28

36-28

37-28

38-28

39-28

40-28

41-28

42-28

43-28

44-28

45-28

46-28

47-28

48-28

49-28

50-28

Dropper lätthar ^{2. fjärd} ^{6. 13} am Sigfrids
däjin ^(tuppen) så h här soar dricka
så dricker äin oa dilji
Marie.

Kinito, Lundvik:

Stem, sam väer på träd
vid våra regn, är trollträd
Skrapar man bort det och
bränner, så skall man ge
akt på den första prämman
de människa sam kamman
in, ty han är trollet

Regnbågen går med sin
ena ända her i en bäck, hölla
eller brunn och suger upp
vatten därifrån. ^(Kinito)

säger

Upprätt

moren 1896

arkten.



67
Drämmar. Signell, Finsby.

Drämmer man om eldsvåda,
blir det snart brad för från det
hället därifrån elden syuter.
Brinner elden med klar låga
bli de lyckliga, ryker den en-
dast bli de onemiga.

Har man svårt att reda sig
vid segling, väntas dödsfall.
Selsamma blir fallet om man
ser ett svart fartyg.

Holsten, Tåslampfärd: Drämmer
en sjöman ombord på sitt
fartyg om gamla pigor blir
det säkert storm.

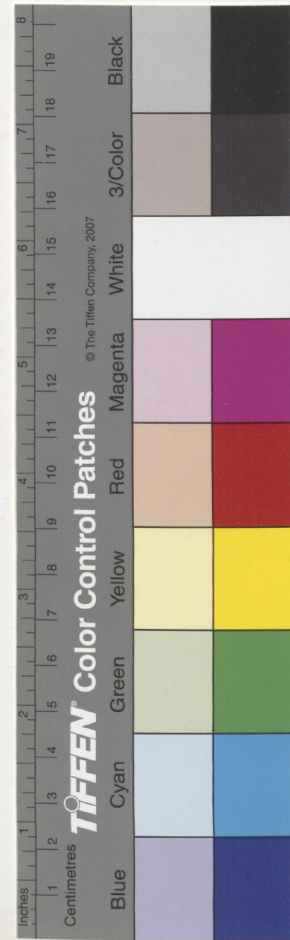
Veckor man sig på silfvermynt:
drämmer en bet, der det får argelse,
har man koppar för det ingen förlä.

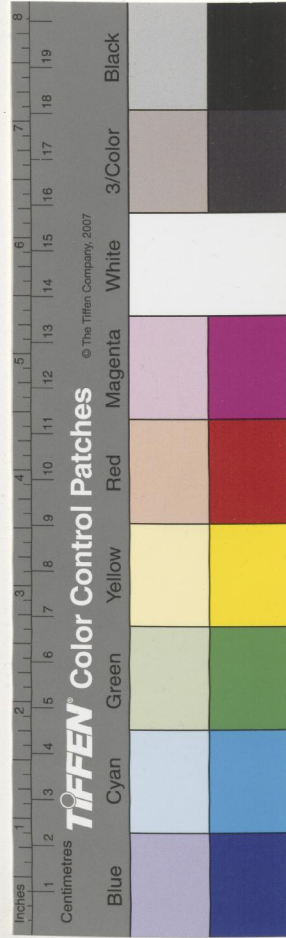
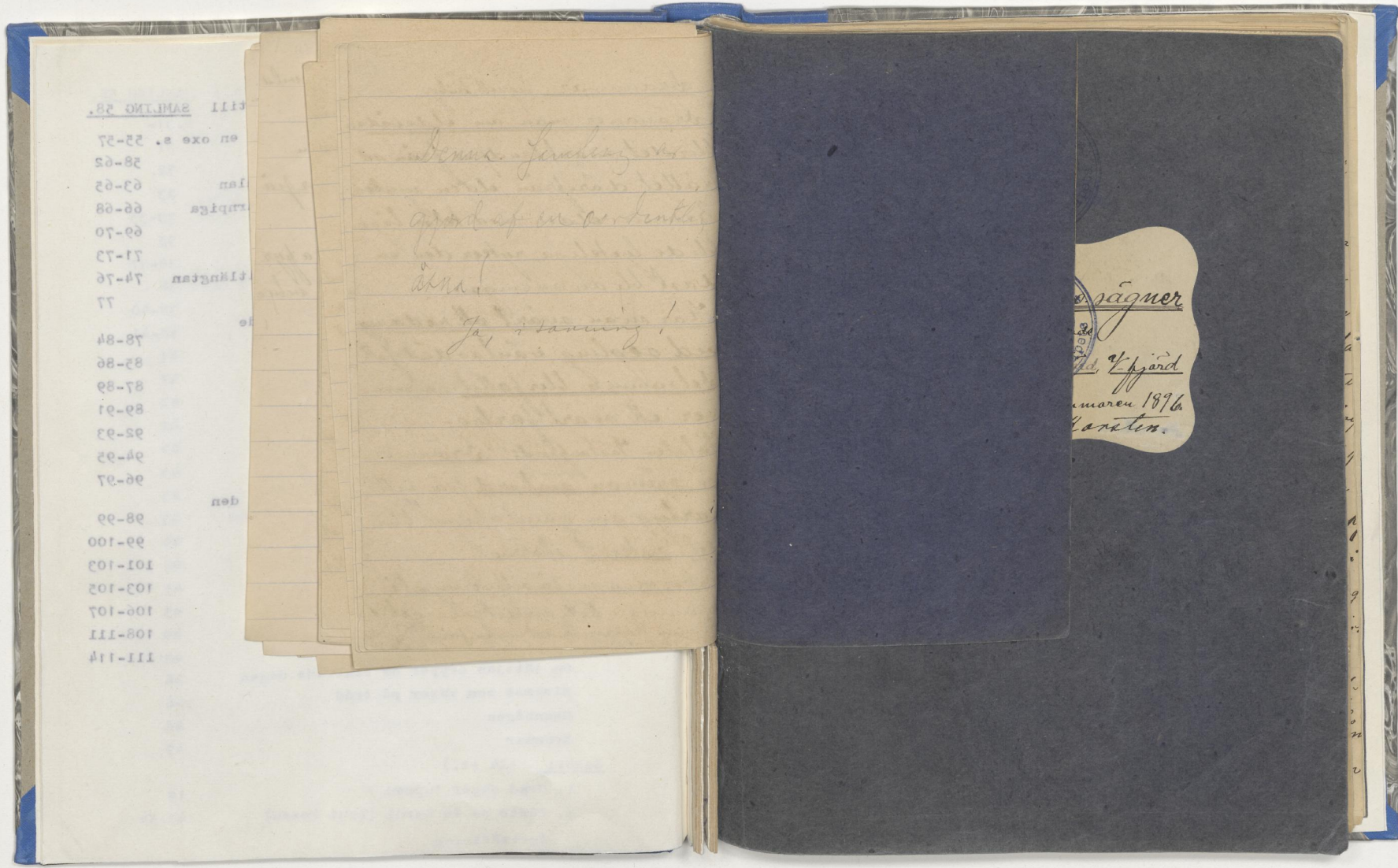
säger

1/2 fjärd

moren 1896

sveten.





111 SAMPLING 58.

75-77 . а өхө лө

80-00 83190

25-45 25-45

57-41 11593101
77

99-100

101-103

103-102

100-107

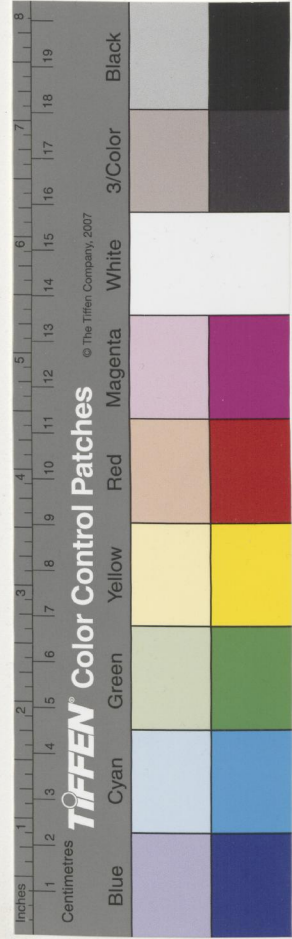
108-111

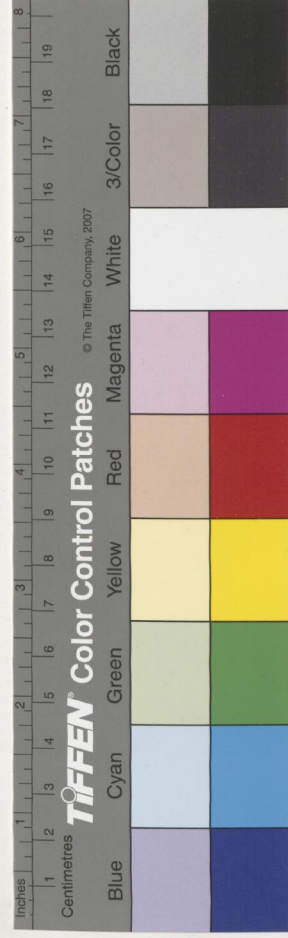
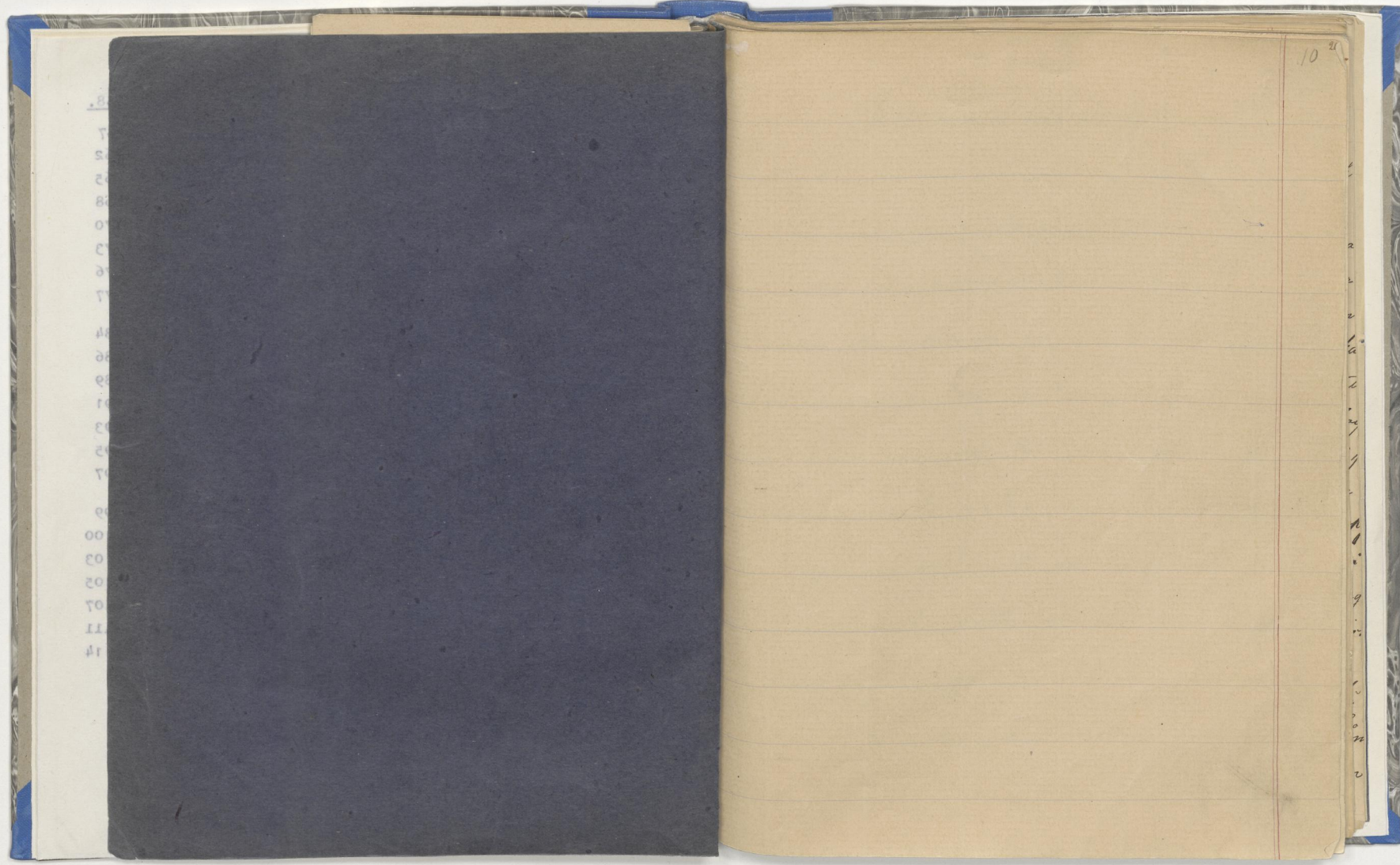
411-111

den

Langston

Folksamordet





48

Folksagor upptecknade 1896.

Santo Gela Gardi (Knut Porse).

— Berättad af Joh Ekholm Norr-Landsvik, Kinnarås.

Såm alla veit vån en fixer kär ä litarögd
akla til. Får för hand ä tån gick i skolan
här i Obo än spela kört en julnatt må troa
andra stödenten. Bäst däm sat ä höld på
ä tramfa soa sin än ä va eild i dömkörkan
fast ä va miöt i nattn. No ha vi gylönd oss
ä haldi på förlänge, sån kläckan ä gylönd
reidan, ä hä ä hölg. Vi miöt gå in i körkan
ä so hwa ä betyder. Såm begä se oa ä li



29
dåm kôm in i kôrkan soa dåm ån on va
tåam för he va så tidit ån ingan gudstjänst
hadd bjôja ånne. Sam dåm no eingangå hadd
hesiåra se ut vild dåm tå reida på hven
sam hadd tiend tjugen så tidit å vandra
åpp imåot kårsgandjin. För myöth dåm en
gamal groasjägga kår som hadd ein hestfjåot
å ein fjålkfjåot å en slår svart båk ondi
armen. Så studentren känd fram råktnbåo-
tjin oot dåm å så: Kår ska ni skriv idra
namn me idert eiji blåod å ^{jån} ~~hår~~ fo ar ni
kniv ti rust ider me sån å råktnfram en
penkniv. Kniv har ja sjölv sa Sante å



Látu fram sin penneknið sam hvarárinu te fjar þi fast; sjörtuna. "Látu bli, látu bli ráða
 tíðu hadd i fíckan te skár goaspenniana mi ^{ti all lyeká} Fanto. Yfverrottiu blei men lyeklegt káin dái
 á skár se i fíngre men skreiv int sitt eigi andan á Fanto þi báotju tärifroan en känd
 namu ^{bara} ~~atan~~ fesa namu i báotju. Fán hadd se all möjlit táu börja stadär i on
 skrivi blei en så tang an en fott nír þi gáth. Lá blei á äpfied mellan Rysöländ á
 froan gáthús händur. Fanto sam va vig tío ^á Sverige. Fanto sóm hadd skoffa se meri
 äpp an á jgämd on andi sin yfverräck á ter både ti länds á gjös blei utnänd ti
 sä oal kauratuna: "Spundin mie no. Til mi slíp ^{om} bifálhavare. Tiborg tär ^{dám} ~~man~~ först sko myöt
 fjäreiproan foar mi int si bák liden. ^{om} ríjssu. Skín sko kan myötn me heider,
^{Han} ~~han~~ sinu känd int hald se änta ^{bar} ~~atan~~ reparerän fästnindju á bygd vallar á grä
 soa bák ^{am} se á lá soan hor á kam en var. Lá ríjssu känd sattu en gamma ti
 massa me havalyöst fálk som fínga; kóok; en títel en smörja sóm va hof
 hánsigverrock á va så nára reidan an dár sattu oal mang sárter sóm ingan annan



än F. sjöb hadd reida på. Vi eit viss Me sin kläckskap kandin laga sän
kläckslag sko gommen ta en bränd ^{oat}sjöb slapp ti baka ä bygd operan i Stock-
sloa i brädden ^{på titeln} ä för bisväre skön foa eitholm, men så blein blind. "Ha ja bygd oat
strämplein föllt me gold. Gommen jäor ofän eit lasthus, så ska ja bygg oat Gud
in så, men golde bilyörd an int meir eit byänhus, sän ä bygd Jakobstjörkan.

Sidan jäorin nägä brät imäot kerä ^{part}ti svart tjörkan va fördunpik hän oater
ä blei fyörd ti Sverige, tärin blei dyänd. ti häin sijn ä blei no en gudli kär. Ett dyän
hoggas. Lå däm käm män ti avrättsplass blein begräven i Obo däantjörka, tär man sin
^(beidrin) begärd, än däm sko vänt lite. Han rit ^{ansisbildstöd} ä en bild oä bäotjin, ännu
me sin tjäpp eit sjip i sän ä sät dag.

Hvaräen oa herrana på sin plass i sjip. Bäotjin jins på nägä ställe men F. ha
Sidän ta att va fördit kloastin i eit häoru ^{sät} bati ^{taka} sät sän järubänd änkering an än
Lipe jäor i loftu, ä så slappin andan. Martjin smieder better fabriker ut better

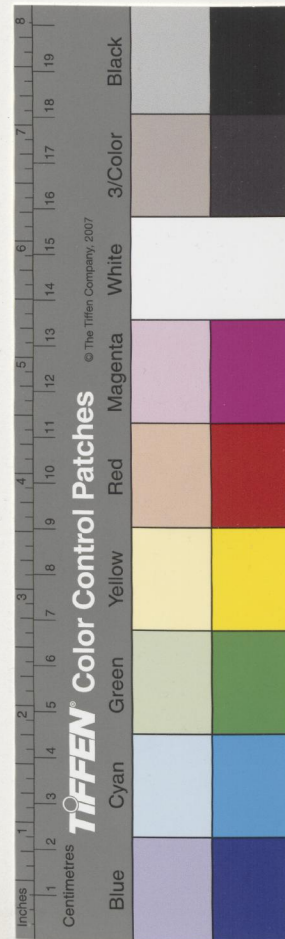


ivritjis kona gfu an sä an ingan ha kana
kän oat virdömmu.

Präostu ä kläckaru sän stal en äse.

— Berättad af stud. G. Karlsson, Västlångfjärd. —

Hä va eintur en präost ä en kläckare
sän stal en äse uta en bäande. Hor sän
no bäan broaka ä proaga ätti sä fickin vita
än hä va präostu sän had stoli äen hans.
Bäan hät tärpyrin stän präostu ti tinji sto
blei präostu i bender. Han sä tärpyr sätjin
für kläckaru ä vild ätti sko ta sätjin pi
sä. Kläckaru gick ä in på ä bara präostu
sko bittal oat en somma prängar, ä hä
jäord präostu järna, läu sko stopp heila
trassle sän annars ha kana ta både



kappan i kragan oan.

Nå ja, kläckarna bigar så oa ti tinji ti svarena i rämpån i sit kvar på sijnne.
 för prästn. Län kämd tid så proaga prästn tas me boad händrena sin; kvart
 däamarn ätn äm hä va sant att prästn häorn, län int vild lä i rämpån medan
 had stoli ärn. "Nå län hä va soa, så häan hand brista i ja oater tas i rämpån
 kläckarn. Lätjin va hä äm prästn i ja vi ti hala. Bäst sän vi hale så sluta
 i tas ärn i slaktän. Ljyte hand vinn för prästn i ja för vidyvin i släo
 deila bra men sijnne tykt prästn va horo i vädjén sän ja riktigt vakna,
 vakert ti sjar sänder i tärfor sän: "Nå va ä en dryän dä, proaga däamarn?
 dra mar i sin ända i han sän ä star "Ja, si en dryän va ä, så kläckarn!
 for heila sijnne, för han tröd äm tär
 i mang herrans oar hadd äti ur slä
 prästsättjin så skän måo vinn en kläck

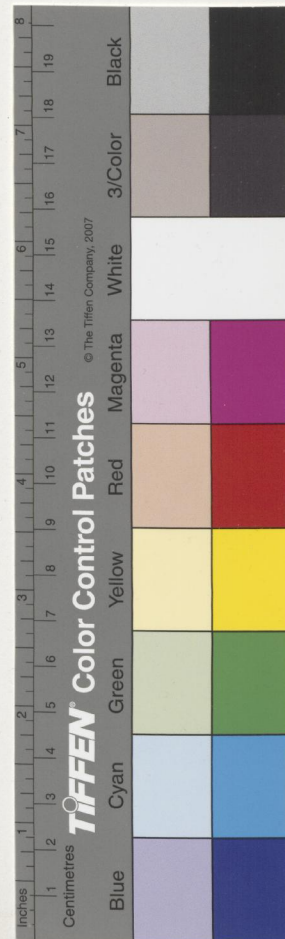
Lä vi had slakta ärn så lättna vi häor



Lat Matte

Ber. af Lindh, Rosendahl
^{drapsfjörð}

Han va så lat änn loä bara oare an opa bak på. Knapt haddu sakt: "jäddans ^{hufvud} ~~munn~~.
sin ä jöar näkt ingenting. Men har oförin tjälkan ränd iväg ä Matte kasta se
no händ eingångä änn blei så pass käpö ä oaka. Tän käm förbi ^{kaujins} ~~kaujins~~ slät
sän jöar me en litu tjälka ätt vatu praaslao prinsessan i vindofänstre, ä lä an soa
^{fäldan} ~~brann~~ Tän ^{höst} ~~högst~~ så ficku en jädda; sin har tjälkan käm mä pröjtin opa, fast ingan
pyts. Klapper do me, lä jäddan så vakert, dräo, börja an skrott. Men hä misshega
så jör ja oot de tri guskingore. Om do Matte sän räöpa: "jäddans munn" ä guska
bara säger: "jäddans hufvud, jäddans ^{man} ~~man~~ är prinsessan sko bli mä loan, ä hä sko
ä j. bröda tänder, så händer ä ätt mä int kana pyödas, äm int faderen sko va
do bara guskar. Matte hold jäddan närheiten. Lä tidu käm blei ä ätt
nackan ä lat sän'n va så iden int hiskelit brockpä slätte. Alla karar,
dra tjälkan heim ^{bara} utan guska ä tjäl sän va i slän, blei äppkallade, men hä



hjálpt int. Þi síst káim däm ihög lat Mattet greit á jámra sei; men L. Matte hau fast ingan bródd án hau sko jör stárnífla bara; boatu á idis int eins stig sámy hau sáim va sá lat, áin int eins idis káigi opp án int sko ha blivi voat. Fórán nír-proan ún. Men tá inga anna hjálpt boatu ántá sank, káim ti en jóde hálm, sá blein fjórd ti slátte, á há hjálpt stárnífla däm þi vara utan mat á va nára ti Matte blei int litu kár, táin va fader típ dyö. Tá prinsessan greit á jámra se allt sessans boani; men kunnþin blei fórarjad sámt sá Matte: "Hva is do graata, jákar vild bli oa meddám alliháop. 70 áuno ein guskan kvar. Sá prinsessan

Han lät tärffyr en boat som hadd offi lyöra på börja sin jenasst bid än sko
tri oar på länd i satt däm alla tri je te yusknindjin oal heuna. Matheva
boatn utan oarar ä ^{älskar} gäsfat. Tattne ^{leksam} andra karar än int kand stä
i boatn, ä prinsessan, som va så gäts ^{beis} in aot kvinfalltje lä däm liden riktit
natjin ä hadd ämkring boäne bara en vakert, ä gä tärffyr yusknindjin oal ^{håen} heuna.

Hon vist nåo hva ãn sko djør mên. Han
 lão salvetu ã bræidn ut pã grãse ã yst
 ãn ãn sko foa sã mænga guskningar, sã
 ã va grãstroa andi salvetu. Hã sjið
 ã. No guska ãn fãrst ãn Matte sko
 en rikli kãr. Hã bleim, ã hã rãkl int lã
 fãrn hadd boatu lãam ã oarar ti ena.
 Tã alt va fãrdit tãrn prinsessan me
 me ã lyft dãm. boatu ã rãdd ti and
 fãlk, tãr dãm hievd sidan ^{mytji} bræim.

Flyttarn sãm lão in i ryðarhãlan.

Dragesfær
 Berättad af Lunde lodugårdskarl i Rosendahl.

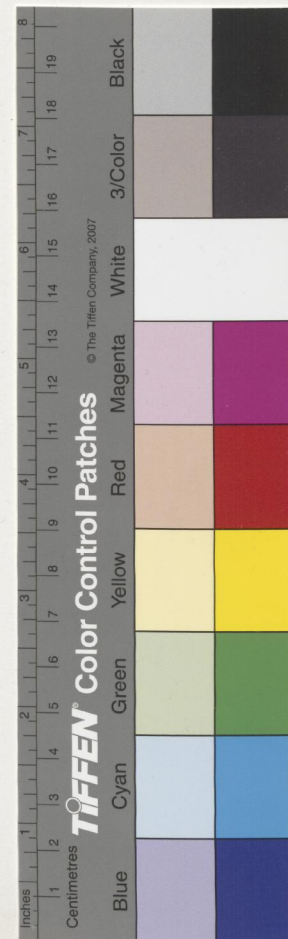
Hã va eingang en flyttar sãm hãlgan-
 mæssidu ãm hystu sko mã pick ã pack
 flytta ti eit nýtt stãlle. Men sãm ãva
 hyst ã kãrta dagar, hãrn int framfãrn
 ã blei sã mörkt ãn int soa tjõra meir.
 Okant vãn me vãnjin ã int saa an
 heller mægã ^{gooler} gørdar tãrn ha kana tã
 Hã blei alt mörkare ã mörkare
 sãm rsidan trãdd ãn sko foa ligga
 gvi nattu i skõjin. Ti sist soan ãn ã
 glimta sild froan eit fãnster eit ^{stytji} stytji.



proan väijin. Han gick ä soa ämin skä ä toppin, säm brödd än ä va märän tä alla
foa nattkvarter tar, men träffa ingan käm i ryörelse råopa: "Ja ä kvar, ja än!
heima.

Men säm ä va eld i spis'n ä varmt
inne så lö'n mä sitt sällskap nattkva
ter i stuvon ä pläcka ut kvän hada
Hann kryöp ande borde, kattu i ün ä
toppin opa ün. Så lödd däm se ä säv
men däm hann int foa knäpt en bländ
i göga färin ryövaren kämd heim. Men
säm däm kämd in jinöm dören sprang
hann imäot ä hoppa öpp mäot bryste,
kattu sprang ut proan ün ä öpp i göga

ä toppin, säm brödd än ä va märän tä alla
käm i ryörelse råopa: "Ja ä kvar, ja än!
Ryövaren ut, ä flytharu fi säva i fried.



5 Björn sáim sjökt fát se boanpiga.

(Ómkan Eriksón, Längvár, Dragsfjárd (83ár).

Björn skoga sjökt fát se boanpiga táknað rænn heim til sjökt angana í dji sjökt
foat amóattingar í táknað djiut lánna ut til sjökt mat.

angana í björn. Best sáim vandra lánna

gangslidjin myötki haran í sá: "Til do

káim fát me til boanpiga?" "Jo, sáim."

"Ná sjung tá, sá foar ja hjón áin do dji

til nága, sá björn. Lo, po, po, po, sáim."

Ná dæger int. Sá dji áin oäter framó

á sá myötki ein ræv. Kámben do

me til boanpiga, sáim. Jo sá rænn, áin

ja bara dæger. Ná kan do sjunga

Ná kan ja ná. 'Sjung tá sáim.' Ránn ^{sang:} ~~sang:~~

Tilolito, tilolito, tilolito. Björn va nájd á

tá rænn heim til sjökt angana í dji sjökt

foat amóattingar í táknað djiut lánna ut til sjökt mat.

Sá björn hadd gáttá sáim vág bit

rænn angana í haran á sjökt ut blóðin

Lánn tánn vánta björn heim sá djiand

láim djóda angana í askan helder

molden á björn int ska märke hvern

hadd bit dæim á sjängi. Bráfar, bra

gandjin sakta, gandjin sakta. Ondi

tin sáim sjäng sungu se ut mot

dören sá áin sko slipp ut tá björn



märkt har ä va fatt me tām smoa.
 Björn märkt ä ä snart ä sko ti tā
 fast rävn. Men han fjila oa ut ti
 sköge ä björn ätte. Tā rävn int ä
 springa meir så djämdn se ande
 en alarot alastäbba me hyöga
 ryöter. Björn kām ä nappa me
 i föt ä ska dra uti; men me
 säm va illmarin så: Tō träor ni far ä
 ni hälder i minn föt, men ni hä
 i en alarot. Björn släpht läst
 högt nappa fast i en alarot. Rävn sprang
 sin väg ä björn blei så arg änn reiv öpp
 seila släbba.

6. Smiden Phammar.

Fiskaren Karlsson, Hamnholmen 18²² 76. *Steg 2.*

Onder sina vandringar kām in
 ganga ti ett ställe tār ä spyöka äm
 näbena. Håstänksfötk^{ti} sa nös fötk
 har ä va me rime tār ska ligga
 men han va nöd ä sa: Lät dām
 bara kām. Än natten tār hadd
 sämna så byrja ä bol^ä soa starkt
 änn vakna ä änn ska slipp dām
 så yuskän dām alla i sin kappsäck.
 Tām kām ä alla nie, ä på mār
 tār vakna tār kappsäckin mē ä



vandra oa heimoat. Sär tärn kap
 rättin in i smidjan ä sattu på st
 ä lät jiselena sloa pärn me slädf
 Alla djäflar blei ihjälslagna me
 ondantag oa ein, sām va in i
^{päörtu} Sär tärn slapp ut jäörn heim ä tärn
^{tärn} tärn ^{tärn} tärn beitan blei dam
^{tärn} tärn ^{tärn} tärn hadd gätt me kamrat ^{tärn} hadd
 la sår rädda pärn an tärn ätt dy
 ska kām in i tärn mörkrum sår rö
 han sām stoo när päörtu: "Pie
 kāmber, Thammar kāmber" ä slo
 päörtu fast. Si himeln slapp in
 heller, tärn alder hadd bridd se
^{tärn} tärn
 am slika säker.

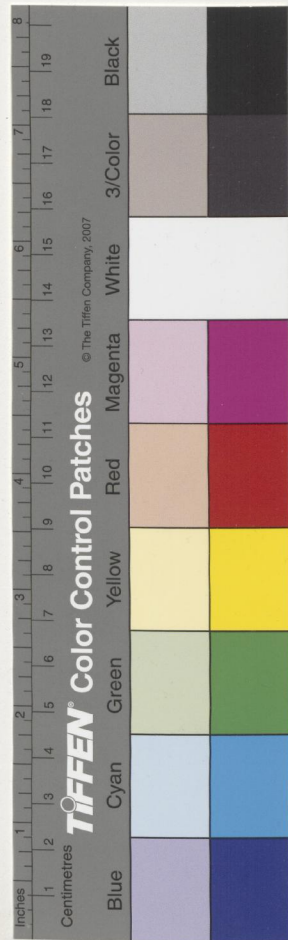
Drängin ä prästn

Karlsson, Hamnholmen

Hä va engangä en präst sām va s
 enoal på oal änn ska ha ^{jäort} dyrd
 kva sām helst änn bara fick en
 laugpisk. I sama byn tärn bödd
 va en dräng sām (eingangä) fänge
 en oal ä sår flöddin oaln ä lät sänd
 sjiune ä fyörda ti prästgoaln.
 Sär djicku in ti prästn ä sår: "Ja ä
 ä stöor syndare, men kan pastorn
 se sät me syndernas förloätelse
 jer ja sät pastorn en oal sām ja



fånga häräm dajin. Hä va präst förloätelsen för sin väg.
 nie äm tån hyörd talas äm oal. Prästn va skjinnande glad å fyörd
 å sa skjinnast: "Nå hva synder ^{at pigänati} alutti rensas i tjöke. Men tå dän
 do då fört? Jo först rävd ja ^{stucku} mä knivn i nackan, rann
 en pig, foar ja förloätelse för hä sän ut, å prästn blei utan stik.
 "Jao." "Lå peis ja i tjörkan, foar ja Am sändajin käm drändjin
 förloätelse för hä? "Jao." "Lå släs i tjörkan å rät så i prämske bantjin
 ja en präst, foar ja förloätelse. Lå prästn pi sin froan attare,
 pgr hä? "Jao." "Si sist ha ja stol mässan: "Du prästedängare, du pi-
 ett par stölar, foar ja förloätelse. Spängare, du sand i ål, du stövel
 pgr hä ännu? All detta är dig päl och du sam päs uti gudsbus
 lätet, sa prästn, å drändjin tånn. Aldrig äro dina synder förlätne.
 oal å ^{sen tån} ~~sedan~~ ä hadd tacka pgr



Bånn sām blei båtappyr syltlångtån.

Karlsson, Hamnholmen.

Hå va en båande sām va så snott
poa syltån ånn int vild åt ringa
ana. Tån eintur fjar ti skogs å
mårån sām oot gamman. Ånn do
int har syltå ti middåjn lå ja kå
sker heim, så veit do hva å va
kase. Gamman vist hva å sku kå
å tån int hadd ånan road så
ån magan oa en luff sām hæng
opå våddjn å kåoka å fjar.
Så bånn kånd heim å pi si

75
tån rykt på bånde roopa: "Nå, gud
sjå lå, hvariproan ha do låt lå
tån. "Hå å bå sama hvariproan ja
tåt ån, åt sto bara tån å fjar
Bånn sāt så njer å byrja sjå, men
ånn skar fjarsta biten skreik å:
"Min maga, min maga!" "Hva å ha,
"Int veit ja, så gamman,
"Så ha å råopa heila dajn. Bånn
sāt se njer å skar andra biten,
men så råopa å oater: "Min maga,
min maga!" "Gå ut å sjå, så bånn.
Int iss ja, ja ha gāt heila dajn å sitt

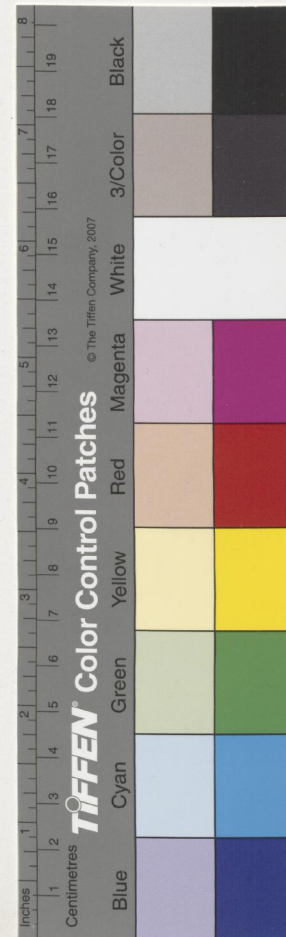


ga' sjölv sa an. Tán skar tridi gjó.
 rápa á oater. Min maga, min maga,
 No mást ja ga' sjölv no, sa báan á st
 ápp á sko ga' ut, men just sámin gju
 doren myöttu tyffu í farstán sámin rá
 pa: "Min maga, min maga." Hvem
 tán dá? "Fyrst stó, sa tyvun, á st
 på báan, sámin blei sá rædd, ánnu m
 voaga et sylta alder meir.

Störsáparu í helviti.

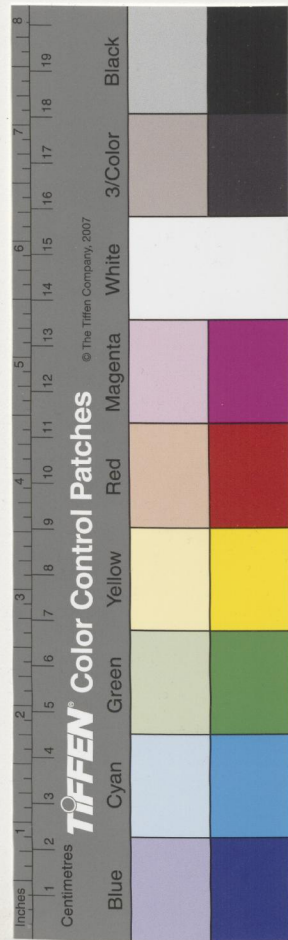
And. Ligneth, Finby.

Há va einur en þar sámin allti vild.
 sup sá dyöðfall. Haur kaur áter sko
 tárffyr hást fyr á, einur tán oater
 va foll. Tán lán tárffyr í en líktjisti
 á baru på þörkgoalu á ein lá sápa
 lur har á sko ga'. Tán hau folla
 vakna sá hjördu har á hásta á
 þroaga hváru va: "Í helviti", svara
 hau andra. "Hör lánz ha to vari
 jár, þroaga hau sámin hadd vari foll?
 "Fyrst oar, svara hau andra. Tán veit to fol har
 sámin mau þoar bráunin jár?"



Lonkentas helder han förtrolle kånungen i sin o prinsessana oat han sām sko
ljensare. — Ekholm. Joh. Lundvik. — kån oaterskoff dām heim.

Hå va en kanz sām hadd tri prin^{kimite} Öin såldat i en sjärsant gå se festa.
 sessar äm hven å va sagt än dām Bäst sām dām vandra fram oat, kām dām
 int sko foa kām audi bar himil int et stäort, bärz, tår å va på högsta
 dām va 15 oar. Sko dām gör he, sko dātälle en locka. "För mäst vi söjka,
 bli tagna helder dyö. Men prinsessar dām å kleiv nier utför trappan sām
 va int nöjda ti sitf inne, bara vilde fleira ar deilningar leidd nier ti hō
 ut. Si sist fick dām lår ti gå ut fö förtrolle lānder. Får va grant å vakert,
 trågoalu, men knoft hadd dām kām sām dām alder sko ha vila tåriproan,
 ti, färn dām fär soa än ingen vist dām dām int ha blivi så hongräga, än
 sart dām tår väjin. I släte blei stādām nöjdvändit mäst arla å söjke se
 sarg, å kanjin lāva en slāor bilgāning mat. Men hor dām än söjkt å söjkt



så hitta däm int tåka sām sko hatä prinsessåna, men hām ä int so frati
ga ätå, ä lårffyr vild däm äpp ti sklipp han väjin. Ja ä uttård såotore
jin ä jaga, men lockan va slängd soä sa såldatu, tåo eit reip ä tackla
däm fick vända äm ti bakas. Hor döpp jinäm kärstein. I ena ändan
vandra ä vandra, kām däm ti et slöa reipe band däm en käng ä sjär-
tår däm tröffe på prinsessåna, sām p antu rätt se i. Så såldatu hadd
ga: "Hor ha ni kana kām hi, lagin dratu äpp vildn äm sko far nort-
järiproan innan han förtrölla kånfaka ä jölpr prinsessåna i, sjöthskan
kåmber heim. Sām tala-äm hor döra äpp däm ä såldatu ti sist. Men
hadd kām, ä va däm hadd ti ärbästn hadd jölft alla i korjin ä hams
ä proaga äm intn kan slipp ut antur sko kām så slängd sjörsantn
våg ä jinäm lockan. Ja, jär pins en niore ä faor sin våg mä prinsessåna
våg til så prins. jino tesujär hyög kām sko einsam foa bilyänjin.



83
Säldatu vandra i vandra står mig för löflar kristit blöod! Jo, så säldatu,
i kām te sist te he ställe, där han förtär å ja, å slao ihjäl kanjin me he stām
brälla kanjin bödd. För soa an öpär värde! - Tän no blei kang skan
djin et stöort svärd, å i pickan på ena se kangliga kläder innan hand
släor räck hiltan et häorn sām för vis se. Han klädd han förbrälla kan-
sökt bloasa poa. Me sama sām häorn kläder på se, men tän va so
bloast kām Lankentor å pröga: "Ta kläora änn hand spring gatläpp
faller Ers Majestät?" "Hor ska ja ärt hvardeira ärmen. Sām in int vist
me svärde sām hänger på väddjin?" "Å någon skräddare, sām sko ha ko-
L. visa på en flaskä läriproan skäa änder tän gamla helder laguya,
dricka så skan bli nåo starke. Hötän häorne fram å bloast ätt L.
jäord so. Men he räkt int längt. Trac väi framme å pröga: "Ta be-
kanjin kām heim å räpa jinarstaller Ers M?" "Tann foar ja skräddare



så kan änder kledren eat me?

Obs! Stulet saknas. 'Senare har jag
funnit att sagan är tryckt.

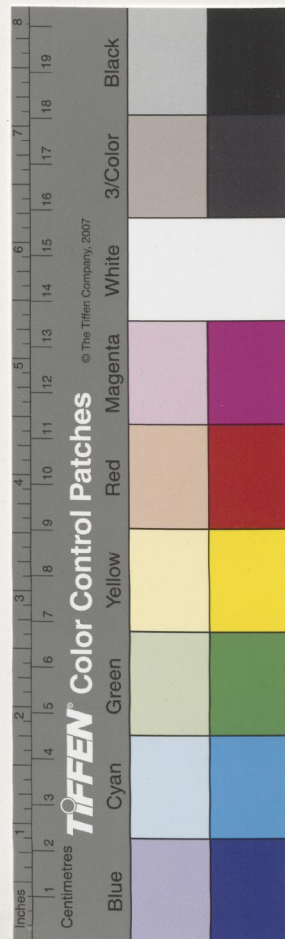
11 Kaptein proau Brämsa

Jarl Halsten, Tjffind.

Förin pi släora färlöj ti pyöra sigla en kap-
tein proau Brämsa mä en galja ti Helsingfär.
Fär hada lassa last ä tyft all pengana både fyr
last ä prakt, vandrau oa ti ett soant ställetör
säm har läkaidär dölit kvinfolk. Fär stal en
säm äm nattu heila samman. Äm mägän
läu vandra oa ti färlöj märktu ä penga-
na va bärta, men hva skän jöra? Samu
jök ä vandra sorsen laugs galan, myötth
en gambel göbbe, säm proagän man sörjer
ätt. "Hä ä no te sama äm ja säger eller int
to kan int tjölpe mä äula". Säg, säj no ba-
ra, sä göbbu. Fär ba soa einträt säm ti sint
har ä va fatt. Foar ja eit kvartär brämsin
ska ja nöa jölp ä sä göbbu. "Hä jör ja
mäo jerna sä kaptein, ä läntet tä ja hä mist
sä tyfti mytji, so mä ja no mist hä ämno.
Göbbu ä kaptein vandra ^{äm aflän} oa in ti slän,
tär däm äm nattu sko gä in i en tjörka.



Förrän däm känd ti päortu så gäbbu: "So poor do
 it je händen oot ten första ä int oot to andra
 äm slår jär i tjörkpäortu! Jör do hä, så jär däm
 händen va de. Te bridi mäst do hälsa på. Ä si
 kan lå do hämber ti päortu poor do int stigy
 i bara häppa jämföles sän ingandvira fäst
 är bökätt. Så däm känd fram ti päortu, stö
 är tri karar, sän gäbbu hadd sagt kaptein.
 Kaptein jär sän va lerd te, ä brä jik ä ä.
 Tjörkdören jär på same sät. Så däm känd
 i tjörkan va ä jüst fram i altare, ä tär
 to en langer har sän bade va byörding i sjölv
 tär käm sän hadd slätt i dören. (Hänam)
 mästu hälsäpö, ä ätt ein sländ känd kvinna
 fram, sän hadd lät pengana, ä hämla ätt ti bako.
 "Til do mäga straff ätt ä, så gäbbu! Nej, ja
 ä näo mäga äm ja bara poor mätt ti bako,
 hon mäga i preed sin väg. — So jian hela
 sänmas, men jär slapp ut mästu gå fram ä
 lacka lang-kär sän va ingan annan ä ten
 leida sjölv. Så kap. känd nier ti golvän
 ätt: Alder jör ja sliken reisa meir fäst ja sko
 förläor både last ä skütä!



12 Krigsminnen.
Lindblauskan Färb.

Under kriget 1808 och -9 samt sedan under
 inkvarteringen hade ryssarna uppträdt myk-
 ket hyggligt, fastän man sedan gammalt
 var rädd för dem. Så lät t. ex. egaren af
 Orunäs i Rimito med en stockvägg ofbet-
 ka en liten kammare från ena ändan af
 köket. Väggen var så naturlig, att ingen
 kunde tro annat, än att det var kökets
 gamla vägg. Sedan, då ryssarne kamma-
 in eller visade sig i närheten, slängde
 han bägge sina hänsleplåsar, af hvilka
 den ena var min mor, i kammaren. Där
 sutto de ~~sedan~~ och stickade strumpor vid
 skenet af ett talghus. Detta försiktighets-
 mått var dock onödigt, ty ryssarne gör-
 de ingen förmär.

Men far flydde med en mängd andra



andra ungdomar öfver till Sverige, då
ryklet viste berätta, att ryssen tog med
våld alla unga män i krigstjänst. Resan
blef dock så sent besluten, att då gossarne
begäro sig af, mötte de i läget en rysk
officer som frågade af dem om de ej
skulle fly öfver till Sverige liksom så
många andra. "Kvart kan man bege
sig numera", blef svaret, fastän de just
var på väg.

I Sverige tog han tjänst vid flottan.
Men då där utbröt en så stor farsot
att de flesta af kamraterna insjukna-
de och fördes till lasarettet, gick han
lust att besöka dem för att få veta om
de voro döda eller lefvande. Då han
ej viste något annat sätt att få sin år-
skan uppfyllt, klagade han sig sjuk.
Han fördes till lasarettet, men blef där
väckligt sjuk, fastän han tillfriskna

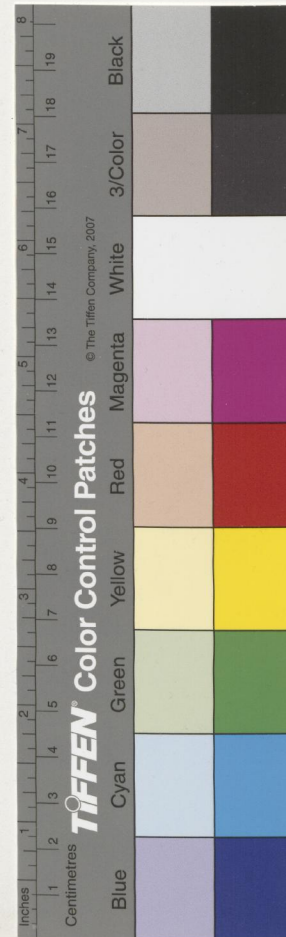


de snart, så att han kunde gå ut mot
engelsmännen. På lasarettet dogo så
mycket människor, att man ej ens hann gö-
ra åt dem ordentliga kistor, utan satte
liken i en låda, med hvilken man bar dem
till en stor grof och stjälpte dit liket,
för att hemla med samma låda igen
ett annat. Min far var den enda flyk-
ting från vår trakt som öfverlevde.

13. Staget vid Svensksund.

Karlssau, Viksvidja, Kimito.

I de förra krigi må rysän blei ryska
sjärgearsflötan släppte och de svenska må
kunnen i spetsen. Svenskana jaga ätt rysän
ä hyördän in i en lang vik, men förrän dän
viss och kän ryska linserjeren ä slängt
myningin li viljin. För va svenskana
inrlängda, säm rätten i fjällan, ä ryssa
na lät lās tacksägelse i alla hjörken



i Gambel Finland, än Rysland hadd Sverige under sina vingar skugga. Ingen brädd ålär än ä va soa illa hirlätt, utan jätke skratta, ta däm kām utfar förk backan.

Hä näkt int håller länge, förn ä bloss, öpp ein frisk bris, ä svenskana lussa sigel ä slo se i fjern.

Svenskana sigla no ti en brattform, vik sām heitt Svensksund ä stöld stjä på hvar sin sida oa viljin sām en höst skär. Så ryssana kām mie sina stöora fartöj, så sigla dām bara gvermöödit in i viljin ä märkt int än eindeil oa svenskana blei bak dām. Täm, sām ha brätta ä pyr mä, va Liina boatsman Hvithär ä Hava boatsman Ström sām boada tvoa va kungens röddare. Så slage byrja rodd dām nära en hölme, Lär dām höld boatu stilla mä oarana,



men kungin, såm soa än däm bisvär
 ti hald boatu stilla, sa: "Släppin boatu
 i länd bara gassar å haldin i mot mä
 boatskakana. Spölv slän mä en tjikar
 i händen å soa hor å sko byri gå.
 Att en sländ sän: Jag tror att de nog
 börjar gå bra, å lät tjikarn gå från ten
 end ti ten andra, hvem sän bara vild
 si. Bra xji å å. Sedan däm hadd
 haldi på sitt dygn, va "Kassoprivan"
 shaji så i grund än ryssarna bara
 greit å så än å soa ut sän än däm
 int sko ha någon gud bara ten onda
 på sin sida.

Snart släts å fred, å Ström, sän
 lå oater va Kungens roddare, så
 län pi si ryska tjeisarinna: "Fän
 så puler tjäring."

Obs! Om händelsen vid Vestankärn pinnas åtskilli-
 ga sägner, fastän jag ej varit i tillfälle att träffa honom
 sam anser Känna dem boat.



14 Holmō böna sām lætsa rypsi.

Husband. Ekholm Norr Sundvik, Keimto.

Under krigi 1808 lå rypsi lå utaufor Drags-
pjäl å sko sigel in ti Oabä mē präiant
känin ti Holmā å sko ha läoff. Han pik
å tri karar, sām va villiga ti visn väjin.
Så dām kām ämbäord, narra dām ein-
deit oa rypsrana audi dæck, å lå dām
pik tām flesta ti, bisättnindjin va no
int helder så stor på et präiant-
farty, så låo dām händspakana å työrd
lām andra åt. Sedan ti dām hadd bli-
vi herrar å på skulan, sigla dām ti
svenska kanjin sām lå mē sin flöta
int så langt ifroan. Kanjin gå vist
biljåning å dām, men herrand sām sko
deit lut å höld pengana i eiji pickån.

Ein oa dām harmar ånlå goi ån
dām sko bli utan, fast dām jäor ein
så släor väljåning, å lå kriå va



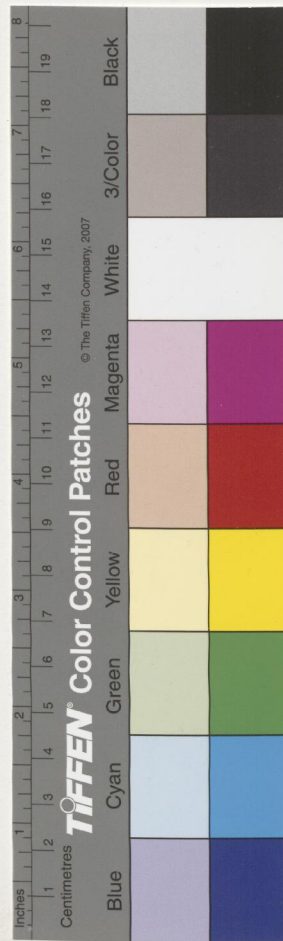
slut färdin till Skokholm där jag fick
5 herrar på sin sida å byrja präs-
sessa. Han vann å, å på så mycki-
pengar än bar mer i sin doktrin på
sa till farlös.

Glädjen var län släora rikedö-
man å sänin had vann så stäldu
till en kungli moallid sän kasta pen-
handra riksdaler, men hva kändes
hå proan en tåkan samma. Sän
kän heim räknar int als på slän-
tana bara gå åt han sän länd
eild på pipan oatu en talozjit-
ling. — Sän va dyöd van int
rikare mer än ja å mang åder.



Lind, Rosenad. Draggjörd.

För i världen så fanns ä jag spyökt, brott ä ana
men int no meir sidan kristnatärän ha st-
gi så hyögt. Så visades ä pyri krig ä andra
stora klädsutgjitelser tecken ä dylikt. Pyri si-
sta äspredn, lå ja va 22 oar, va ä int heller
att se lika. Sku int tå gambel tjisarän, sam
va heidning såk än int fi bli opplagin me tåm
äder maktrén, ha lågi live oa se heller gau-
gi opp i vindsruine, hva dām no att sä-
ger, så skö vi ingen fried ha foatt. Se
ang, tāsūs farfor, han va reidan kristn
ä fi slut fried. Håu va ä en gao tjisar
ä oppkoppa mytji, sam folke fi lid ander te
gambel. Så hadd dām jo förr spiktannär sam
dām rotte folk yti ä så ko dām rid trä-
hästü ä meira stika. Opa torje i Eiknäs
hadd dām en häst oa trä, men sām va
skapa rät sām ein anan häst korams
te sjilnan än hadd en hvasser soag på



ryddjin. Han, som hadd gjord illa, blev
satt li rid på'n me 10 lispands löd; i war
fäot. Håstu bihöjfd int slig öpp på to
pyöter flera än tre gangar, förin han, så
sat på ryddjin, va soaga i två delar.

95
Dette
Spöken m. m.
Mälaren Th. Johansson.
Kimita.
96
På ett ställe båd en härskande som va
so jirin å försöket samhel å se som tyti
pengar som möjligt. Där int va säker li
joo hä däm; fried i kamarn tärin bodd
pyördu sina rikdaamar på vinda å jgånd
däm tär. Gåbbin dyödd; alla virst an hadd
pengar, men ingen virst hu ann däm va tär
hadd att bärtygänt.

Ett någon tid kām he prämand ti goabli å
pi nattkärberji i rime tär gåbbin bådtt, men
ām nattli byrja he boldra å väsa so å i
rime an ingen kand va; fried. En gangi
kām he oater prämand ti goabli. Tām så
nåo fätu hor å va fatt, men han vild entå
försökt sära tär. Åm nattli byrja sama
å väsen oater sām fönt.

"Hva å hä för bolder, å hva vil ni, så kärn?"
"Kām öpp memme på vinda, va ryärli."
"Kärn följt mie å tär kām öpp li trap-



97
påna soan är å jick sin framförin fastän
hadd dyört bara ryöstan förut. Så däm käm
ti en knut soan tår och byllår å tjärild po
la med pengar. får skön työlpr ti räkna
å faa en tredidvil för bivar. Sam räkna
hvar åt sin dyög en stånd. men me sam
breidd kårn ut armarna å röppe: "Herr
fissas he å jö mitt attihöop!"

98
17 Huru trollen betala skatt åt den
ande längpredagsnatten. *Söderman, Finby.*

Trollkåringen, vanligen en gammal ful gammal
tager ett horn med smörja och smelar öfver
sig med innehället samt säger: "Upp och
när, men ingen städer vi." Så snart
detta är gjort, bär det of upp genom
skorstenspipan och sedan genom luften
öfver så många kyrktorn man önskat.

Samlingsstället för trollen från trak-
ten var en väderkvarn i Bramarf. Setta
viste en of drängarna i närheten, hvar för
han bestöt gämma sig i "kvarntuten" en
långpredagsnatt för att få se huru
det gick till vid en dylik seremani.
Bäst sam han låg dör och väntade, kam-
den ena kåringen efter den andra ri-
dande grevle öfver en ugustkvast, grep
eller dylikt samt hämtade sam skatt



åt sin herre råttor, män, paddor, ^(grödar) trask
m. m. Då drängen hörde "nyg" och "fuis-
sel" där nere strökte han sig så långt
öfver "lutkanten" att han trillade ner
midt i karingskoeken med tut och
allt samman. Trollen i väg med sitt
pick och pack, och utan skott fick
den ande bli of sina underhåpande
den pärken.

15 Somtar: (Ekholm Sundvik Kimito)

En hyästoftän säm ja gick ti si ätt eidda
i rian så sat en lillu gamal gäbb fram-
för rian. "Go oftän, här ä präman, sä ja!
Men knapt hoda ja sagt ä, innan gäbbu
försvann bak unn. Af flera gangar ha där
sittu i samma ria.

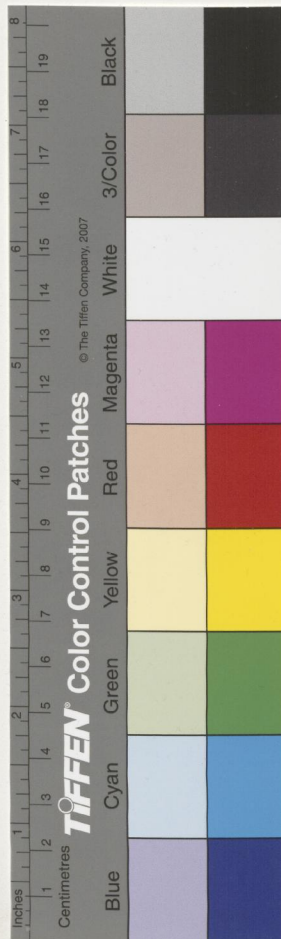
I Laga Matböt va ä en ria där ingan
kand fua vara i fried. Entur kām ä
några "koäkkare", ti goalt ä biärd
oa husbäan än där sko fua ligga



i läoglädan gver natt. Hä foar ni nå,
 så húbåan, men ingan foar vara tärifried.
 "Hä int ä vi så väst rädda sa äss, så
 karana ä kleiv in. Men länge hadd däm^{int}
 vare i lädan innan ä byrja boldor ä vä-
 nar i loan, sän vanna gick fleira gangar
 gälve rundt. Bäst ä va, så käm en gäll
 iproan rian in i loan ä in i lädan.

Karana blei soa rädda än hoare sto op
 hava poa däm, ä jerna sko däm ha kämi
 ut, men sän däm int slopp anan väg än
 jünän loan, gick däm vakert bli tär.

Gäbbn käm ätt närmare ä närmare ä byr-
 ja känn ätt deiras pyöler, men däm soa
 än däm int syökt se andan, gick sän
 väg ä lät "koakkaren" säva ifried. Äm
 märän proaga hurbåan: "Här särd ni?"
 "Färne sko vi ha kämi ut, äm vi sko
 ha sloppi."



19. Såm förbrälla sjidana.

Löderström, Rosendahl Dragsfjörd.

Hå va ein gangá en kár sám hadd et par
 sjidár sám va förbrälla, sán man int kand
 styrá däm. Tán ein tur byrja sín reisa sá
 klein pyörd langt bárt li en ödemark
 andi en stáor hall. För taklái ápp, á snart
 kám dár tröll sám sá fáru nyttiga lárda-
 mar. Ein sá: "Náo veit ja hor kánjin skopa
 jáortar át sine skáogar. Háu sko bara bityni-
 lá bárt jáortháoruna fráan grindstálpána.
 En annan va trállena sá: "Ja veit hor kán-
 jin skopa át se priokt á gátt vatn, skín
 bara bráodd se li gráv ápp háu dár stáor
 björtjin sám stár pá goálu. Háu tridi sá:
 "Men ja veit nágá bátre, lá ja veit va sám
 sko va li báot át kánjins njuka dáoter.
 Sko däm pyör án en mágá ut át brágölu á
 quid án má mágándagg pá bryste, sá
 náo skón bli priokt.



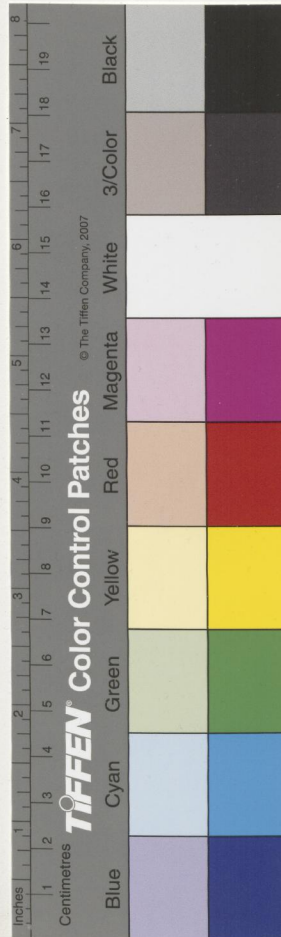
102
Så trallena hadd försömmi lakla'n mer, ä
så bleim heimpyrd oaler oa sjidana. No jäaru
ti kanjin ä så. Täs veit ja kor Iders Majestät
sko faa jäartar tibaka ät sina skäggar. Hö
bihyöns int ana äu djaorthäornen lars bant
proan grundstötarna. Kanjin jäard soa ä
strakt häm tar sin jäort säm'n fäld.
Sän säu kor ä sko gä til ti foa läbro vatn.
Men kanjin vild int grär äpp le släor bjär
tjin, län va så vaker ä hadd väet lör soa
länge. Si rist bjölpt ä int meira, lä tä
däliga vatne täs slut. Björtjin blei äppgrä-
vin mä rygöbren, ä i gräpen häm strakt reit
ä gätt vatn. Sän hadd djäard så myke gättvö-
gän proaga oa kanjin. Kor ä Iders Majestät
soa ängslu ä bidryöad ti mäodo? Sko ja
int vara bidryöva säm här bara en enda
däster ä hädn ä dyödrjuk. "Ja, näo sko
ja vit bäst, så kärn, ä sko foa anprisk äm
foar an ti min jemäl. Hö lära kanjin.
Sä så kärn äm dämn sko pyör prinsessan üt
nägän märgä, lä ä va dagg ä quid an mä dagg



på bryllö. Säm jaor soa, ä han blei präst.¹⁰³

Så nu kärn på hā sätte blei lykli, sågän
sjidåna at en vän, ä han sko i sin tur för ä
sök lyckån. Han kām li sama brä å tak-
la äpp, men lämna sjidåna niere. Så trälle-
na kām tid ä soa sjidåna så dām: "farsä,
jār ä någon sām vil stjäl lårdaåmar oa
ass, ä fast ä va en slår lall skaka dām soa,
än kärn fott mier ä blei ihjälslagen."

20. Kärn sām blei riker. Ingefjord?
För int så länge sen va ä en kär sām
va såo fatin än int haad klöder på kräppu.
Men soa blei ä sagt oatu än sko bli rik
ämū bara sko lät sitt hoar ä sjägg väta
i sju oar sām int sku raka bårt ä la int
trätta sē. Nao blein ä rikapick mytji pän-
gar. Int så langt färjroan va ä en herre
sām va soa fatin än sko mäst laggikän-
kors. Men hä va någon gao vän sām visa
än sko gå ti han rik kärn ä bäs jöth.
Han jäord soa. ^{Men} Län sko gå in soa tyktn än



104
ä va så stöör skam än rygga libäka. Men
samin va i stöör nyöä höljst ä int. Takert
blein ä emottajin ä län töidis pengarti bitol
skolden mä, proga han rika ämin int hadd
nägän däöter samin sko foa djift se mä
sä skän näo je pengar. Tert har ja heila
tri stykka sä herru. Täu vandra däm oa
boada töoa ti herrus hein ä si pä däot-
räna. Täu han första käm fram, sä vild an
int hän, täu soa sä fastin ut, ä sä: För län
ja live oa mä, än je jifter mä mä handär
käru. Han andra sä dylikt. Men han tri-
ä sä: Tjyr män förs skold ska ja täu, ä sä
blei däm tööldvä. Tär heunars je pengar ä
bittla sin skold.

Täu lämtär äje oarena va äte, sä byrja han
rika rak tvätta ä potsa äpp sä ä blei en pin
herre. Täu va förän jävin ti brüden sin, mentär
tjänd ingan meir. Han lala mä brüdens för ä
proga ämin int hadd jiftlasvæna dyötrari
hüse. Töoa här ja näo säu, ä lät dyötrane käma
fram. Men han vild int hä däm, bara proga



än intet hadd fleira döttrir. "Nåo här ja ¹⁰⁵
änno, men han ä tröoläva". Så veldu si an
Atän fick si an så säu än han sko bli han
hastro. Men ti hä så däm nej, tän va tröo
färut. Så visan tröoläuningsringin ä flicka
pärträtt, ä så: "Jo ä min ä ja ä din, ä så b
ä bröllop. Men lö däm andra systrana soa
blej däm så oföndzjuka än däm hängd sä e

106
Sluger Saga från Slimito
Knutur Andersson. ¹⁰⁶
Hä va ein ganga en hända, han hadd jyst foat
en nyet dräng som heit Sluger. Ä värdinnan ä goalar tyck
om grannasofar, säm ä va nys kamin ti byn ä va smed.
En mäga soa Sluger hor värdinnan bigot va fiskofita mä ga
vise tä än sko stäik fisk ti frogoot, ä va: no foar ja far
ä förroika va nys men dagu till. Ä vän gud fäor än ti om
jä mä fiskofita, män Sluger fäor bakatta ä stäld sä bakä
smidivädjin ä kyörd poa va däm frata. Tä däm had fräat
en stend va värdinnan ät smien: vära karar sko far ti skäo
hogga i da, soa tänker vi göra ä soara smien, lägg en ristkä,
idart väga skel tä va värdinnan, ja hä sko vi näo göra va
smien. Tä Sluger soa än fiskofita byja bli pärdit, sä so
dan se heim, ä tä värdinnan hämd flim sä sat Sluger prä
heima prä bantjin reidan. Tä däm ^{hætt} te skäogs om mäga
sä hära Sluger poa ä gick bakatta smien, sam sätt en rist.
jä ritt väga skel, täin väik so äpp ti skäogs. Men tä
Sluger hämd sä ~~poa~~ flottan ristän prä hä väga skel
tar häon ä han väik so ä skäogs. Tä värdinnan hän
ti skäogs mä äost ä byö säm än sko fyör ät smien

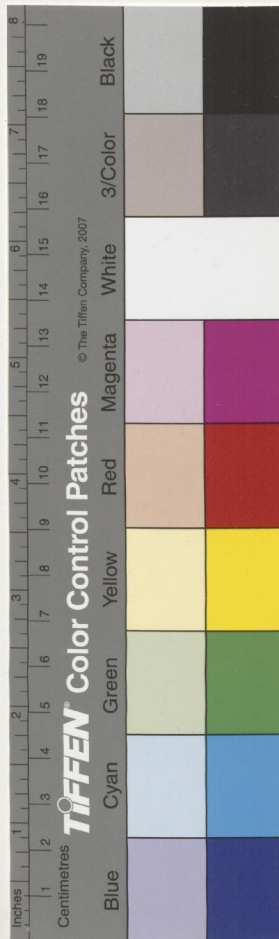


så väik an oa at hä vägastila tär som risken
 i så kända an ti sina karar. Så an soa an an an
 blefvi nara så maata an ja aot i byö at sina kar
 a läm smien utan. Så däm byja äta sän så för
 Slugu ti grannaskarana, men han oabinga sith aot
 byö bara karta i i smoa bitar på väjin. Så i häm
 baka så för bäm sin tur ti grannaskarana, tär
 had gät en bet så byja i plöck äpp aot i byö sän
 Slugu had karta på väjin, tär värdinnar soa an bäm
 i plöck äpp nänting så fråga an at Slugu: va gei van
 far i plöckar opp? Slam plöckar stän sän i soka stän
 är mäs för ni haldäi mäs grannas far. Så an hörd ha
 så byja an ofringa, tär bäm fik si hä så hämd i ti o
 i fråga va ofringa va ofringa var mäs attä karta bäm
 der, karta bämder näpja Slugu. At tär byja bäm ofring
 bakvältä so näpja aicha. Så däm had ofring an ständ
 bäm byja kom fast värdinnar som va sän int ocha ofri
 ga länge, så karta an så ikoll i så hära far ja ska
 alder hald mäs grannas far mäs. Så förstär bäm hot
 Slugu had nara an ti talam i an on hald mäs grannas
 far.

Inkvarteringen efter 1808-09.

Gutshudersö 49 år gammal. Östane, Ljffjörd.

Min morfar hade flyttat från Karis socken i Ny-
 land till Pederzjö by i Kemilö, där han blef ban-
 de. Efter kriget 1808 blevo ryssar inkvarterade
 också här i denna oflägsna trakt. Mina mäs för-
 äldrar hade fått på sin lott några herror.
 Hos bänderna glödde det gamla skottet till mo-
 skovilerna ännu så starkt, att fastän landet
 redan sågoot sam härde till Ryssland, med-
 sköto de kosackerna i skogarna blott det
 så passade, fastän de ej gjorde befolkning-
 en för nåt. Så hände också i Pederzjö, där
 två kosacker blevo nedskjutna. Så herrarna
 pingo budskap häram vägade de ej rida
 ut för att hämta liken, utan att min mor-
 far måste rida förut, ty de voro rädd-
 da för bänderna. Den ena of kosackerna
 var skjuten i närheten af Bodäkers torp.
 Så de kammit fram hit vägade herr ej gå



in utan att sända morfar förut. Då han
kam in såg han där flera bässar hänga
i taket. Dessa kastade han genast in i kät-
laren, att ej herr. skulle mistänka torpets
invånare för mordet. Sedan liksom of de
döda kossackerna voro fulla kastade de
dem på hästryggen och redo hem, där
de begrovas i en örkulle på hvilken
man ännu i dag visar deras Grave.

Strappen voro den tiden mycket stränga
för kossackerna, ifall de gjorde sig skyldiga
till förbrytelser emot befolkningen, där de
voro inkvarterade. Emellan dem bestods
dålig kast, hade de en gång slutit ett får
af en gumma i Pedersjö. Sedan fåret var
slaktadt och uppått, gånge de beuen un-
der salgfästet, där de bodde. Gumann
gick till befalet och klagade. Kossackerna
förhörde, men nekade naturligtvis, då de
viste på förhand, hvilken följden skul-



110
le bliwa. Det hjälpte dock ej, ty benen blif-
vo funna vid undersökningen. Alla ko-
racker, med undantag af de skyldiga,
blevos försedda med spän eller fiskkor samt
ställdes upp i två led så att de bildade
en gata genom hvilken tjuparna måste
gå. Hvar och en måste i förbifarten ge åt
dem ett duktigt rapp. Och för att de ej
skulle gå för fort igenom gatan ^{eller värdstugan} två
man för ut och två efter med pådd bajanett.
För att slippa bort ropade de: "Ja pingidam,
ja pingidam!" som skulle betyda att de ville
betala färet, men det hjälpte ej.

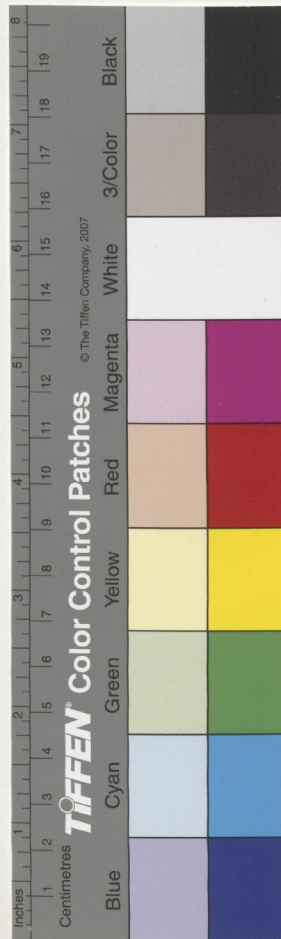
På vägen mellan ^{af} Västarpjörds kyr-
ka och Kivela, dit korackerna skulle på
öfning, blif en, som var inkvarterad hos
Punus i Lammala, nedskjuten i korack-
kroken nära Polanä. Han dog dock
ej genast, utan hästen släpade honom
med sig till närmaste gård. Då befä-
let fick känskap däran, redo de till



torpet, som ligger närmast till där händelsen hade inträffat, och logo torpare, hvilken de misstänkte för mordet, bunda honom mellan två hästar och så fördes han till Kiveler, där han blef straffad på något sätt. Han var dock ej gärningsmannen, utan en gubbe från gården, där korsiken bott.

Trumpetar Stjerberg.

En hjättar från 1808-09 bodde i ^{den hufvud} Västlångädd
den of Runeborg besjunga van Kanor, som
egde därstädes Västlångädd rusthåll och
an hvilken ännu en mängd små ank-
doter äro i omlopp. Äfven en annan,
fastän obetydligare hjätte hade här fått
sig ett hem på gamla dagar. I Västlång-
ädd står ännu en förfallen stuga, i hvil-
ken i början of 1800-talet beboddes of trum-
petar Stjerberg. Han var född i Åbo
i närheten of slottet i någon koja. Om
hans barndom vet man ej annat än



att han redan vid ganska unga år tog
 hyra på ett af dåtidens största han-
 delsfartyg i No. hvilket fördes af kapten
 Abbor ~~Fisk~~ Fisk. Efter en tre års resa
 kam fartyget till No igen. Detta var just
 under samma tid som kriget rasade i
 Finland. Den unge jämnaren var g. sen att
 laga värpning och gå ut till fästerlandets försvar.
 Enligt hans egen berättelse blef han anställd
 vid flottan på ett af de förnämsta krigsskep-
 pen med namnet Stjörbjörn. Såsom bevis
 på i hvar hets strider Stjörbjörn var med
 ryssarna, berättade Stjeruberg, att då de
 en gång seglade in i lugnt vatten vid Jung
 plusund, märkte de ett fartyget lutade
 ovanligt mycket öfver åt ena sidan. Vid
 närmare öfversyn fanns orsaken här till
 vara en mängd stora järnkulor, som
 fastnat i bogen.

Under kriget blef Stjeruberg trum-
 petare och redan då freden slöts mellan
 Ryssland och Sverige blef han som sådan an-



stald vid hafvet i Hockholm. Säraste till-
fallet under hans tjänstetid var då pre-
den slöts, ty då måste han blåsa i tre da-
gar (skänne sorgesången?)

Efter preden kom han sedan öfver till
Fidland och bodde i den ofvan antalade
stugan. I pensian fick han tre bänders
skatt från Rosendal. I dryckeslag, som
enligt tidens sed förekommo ofta, var
Stjernberg en af de förnämsta. Han var
af ett mycket häftigt lynne, så att han
engång då en dryckesbuden råkade för-
arga honom och sedan sprang ut grep
bärjan och kastade den efter, men var
jag förffade lyckligtvis endast öfra den
parten, där man ännu länge efter såg
ett djupt märke. I en drabbning hade
han fått sin vänstra arm särad af en
gevärskula som gått längs armen och
slitit den sönder. Så på karne i byn drog
gäck med hans styvra figar, tog han på
sig en borsk min och sade: "Fet hat i sko-"

re för jag har spelat pred för kungliga ma-
jestätet och kranan.

Såsom bevis på huru litet värde hem-
manen hade för 100 år sedan, särskilt
i krigstider, och då man ej ännu visste
uppskatta skogen, må föras att det
ena af hemmanen. Tunglags såldes till
Dahlbruk, af dess ägare en ensam gubbe,
för en half rulle munlobak och det andra
för en half tunna råg.

Enligt ett köpebref kostade hälften
af Östergårds skattehemman i Långnas,
Dragsfjord vid inköp till skatte den 30
aug. 1797 11 riksd. 27 skilling och 10
lundstycken.

